

SOUČASNÉ TENDENCE V INSTANTNÍ FOTOGRAFII

OLEKSANDR TYMKANYCH

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Reklamní fotografie
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Oleksandr Tymkanych**
Osobní číslo: **K15081**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Reklamní fotografie**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **1. Teoretická část:**
Současné tendence v instantní fotografii

2. Praktická část:
a) katalog produktů:
Self Design
b) volné fotografie – výstavní soubor:
Experiment

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část:

rozsah práce: minimálně 25 stran čistého textu + předepsané přílohy (ilustrace, poznámkový aparát, použitá literatura, ...).

Součástí obhajoby práce i hodnocení je přednáška na téma teoretické části bakalářské práce v rozsahu maximálně 15 minut včetně obrazové prezentace. Přednáška není reprodukováním obsahu práce!

2. Praktická část:

a) katalog produktů: odevzdává se vázaný katalog obsahující celkem 12 – 15 fotografií, z toho převážná část produktových fotografií, doplněna několika imageovými – formát cca 24x30 cm jako maketa s grafickou úpravou + soubor 5 zdrojových fotografií ve formátu 30x40 cm (resp. A3+) nebo odvozeném formátu.

b) volné fotografie – výstavní soubor (ucelený, koncipovaný soubor fotografií): odevzdává se min. 9 ks fotografií v archivní kvalitě, výstavní formát, libovolná technika, adjustováno + artist's statement cca 250 – 300 slov.

c) prezentační CD (2 ks) + 1x flash karta: obsahuje všechny teoretické i praktické části bakalářské práce. Teoretická v .pdf formátu a dále všechny fotografické práce v uvedených technických parametrech, včetně artist's statementu obou částí praktické bakalářské práce, vždy cca 250 – 300 slov a portrétu autora.

Dále na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce v minimálním počtu 10 kusů pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: viz Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

Barbara Hitchcock a Steve Crist, The Polaroid Book, Taschen, 2008, ISBN
978-3-8365-0189-7

Peter Coeln, Achim Heine a Rebekka Reuter, From Polaroid to Impossible, Hatje Cantz
Verlag, 2011, ISBN-10: 3775732217

Vedoucí bakalářské práce: doc. MgA. Jan Jindra
Ateliér Reklamní fotografie
Datum zadání bakalářské práce: 1. listopadu 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 11. května 2018

Ve Zlíně dne 1. prosince 2017

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

doc. MgA. Jaroslav Prokop
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- беру на ве́доміі, же бакала́рская/дипломовá práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně1. 12. 2017.....

Oleksandr Tymkanych

Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich částí, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci se zabývám současnými tendencemi v instantní fotografii, charakteristikou instantní fotografie a její historií. Tento fenomén je v současné době velmi aktuální na fotografické scéně a zažívá velký úspěch. Velký důraz je kladen na zmapování současných dostupných instantních materiálů a přístrojů se kterými se můžeme v dnešní době potýkat a pracovat. Zkoumání aktuálních možností prezentace v digitálním i tištěném formátu. Představení současné tvorby v rámci fotografických žánrů a detailnější rozbor vybraných osobností v instantní fotografii. Využívání rozsáhlých zdrojů literatury k porovnání a zařazení jednotlivých autorů. Výzkum teoretické bakalářské práce je využit ke zpracování praktické části.

Klíčová slova: Polaroid, fotografie, fotoaparát, instantní, okamžitá fotografie, Instax, Fuji, tendence, současnost, magazín, umělec, fotograf

ABSTRACT

This thesis deals with the present tendencies in instant photography, its characteristics and a brief history of polaroid – a phenomenon that is up-to-date in current global photography and is becoming a great success. Emphasis is laid on defining the currently available instant material and devices that are likely to be dealt and worked with. Furthermore, the evaluation of modern available media dedicated to artistic presentation, both digital and printed, is present in this thesis, as well as the introduction to contemporary production throughout different genres and detailed analyses of selected artists. Many different sources have been studied in order to present and compare the present artists. The theoretical research of this thesis is applied in the practical part of the final work.

Keywords: Polaroid, photography, camera, instant, instant photo, Instax, Fuji, tendency, present, magazine, artist, photographer

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jsem pouze podklady uvedené v příloženém seznamu.

Dále prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Zlíně 1. 4. 2018

Oleksandr Tymkanych

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji doc. MgA. Janu Jindrovi za pomoc při vedení bakalářské práce a poskytnutí cenných rad. Dále bych velmi rád poděkoval rodině a blízkým za jejich podporu.

MOTTO

„Kniha čtená tisícem různých lidí je tisíc různých knih.“

– Andrej Tarkovskij

OBSAH

ÚVOD.....	10
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CHARAKTERISTIKA INSTANTNÍ FOTOGRAFIE	12
1.1 HISTORIE	12
1.2 MODELÝ FOTOAPARÁTŮ A TECHNOLOGIE	13
1.2.1 ROLL FILMY.....	14
1.2.2 INTEGRÁLNÍ FILMY	16
1.2.3 PEEL-APART FILM	18
1.2.4 VELKOFORMÁTOVÉ INSTANTNÍ PŘÍSTROJE	19
2 SPOLEČNOSTI ZABÝVAJÍCÍ SE INSTANTNÍ FOTOGRAFIÍ	22
2.1 POLAROID ORIGINALS.....	22
2.2 FUJI FILM.....	26
2.3 NEW 55 FILM.....	27
2.4 FIRMA MINT.....	28
3 SOUČASNÁ PREZENTACE INSTANTNÍCH FOTOGRAFIÍ	32
3.1 MAGAZÍNY O INSTANTNÍ FOTOGRAFII (ONLINE A TIŠTĚNÉ)	32
3.1.1 POLAROID ORIGINAL MAGAZIN	32
3.1.2 PRYME EDITION	33
3.1.3 POLAGRAPH MAGAZINE	35
3.1.4 POLAROIDOFTHE DAY	36
3.1.5 SHOTS MAGAZINE	37
3.2 INSTAGRAM.....	37
3.3 POLAROID WEEK.....	39
4 SOUČASNÉ TENDENCE V INSTANTNÍ FOTOGRAFII V RÁMCI FOTOGRAFICKÝCH ŽÁNŘŮ	40
4.1 PANORAMATICKÁ FOTOGRAFIE.....	41
4.2 KONCERTNÍ FOTOGRAFIE.....	42
4.3 MÓDNÍ FOTOGRAFIE	44
4.4 NOČNÍ FOTOGRAFIE	46
4.5 ABSTRAKTNÍ FOTOGRAFIE	47
4.6 PORTRÉTNÍ FOTOGRAFIE.....	48
4.7 KRAJINÁŘSKÁ FOTOGRAFIE.....	49
4.8 EROTICKÁ FOTOGRAFIE A AKT	50

5 OSOBNOSTI SOUČASNÉ INSTANTNÍ FOTOGRAFIE	52
5.1 MAURIZIO GALIMBERTI.....	52
5.2 NOBUYOSHI ARAKI	56
5.3 ANDREW MILLAR.....	59
5.4 DAN ISAAC WALLIN	62
5.5 OLIVER BLOHM	67
ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	70
SEZNAM OBRAZOVÝCH ZDROJŮ	74

ÚVOD

V současné době instantní fotografie prožívá období velkého rozmachu. Po překonání krize způsobené modernizací a především digitalizací, se polaroid opět vrací na trh. Umožňuje nám prožívat nadšení z okamžité fotografie vznikající v našich rukou. Tato technologie zprostředkovává neuvěřitelně silný stylizační prostředek, který využívá velké množství fotografií, jak amatérů tak i profesionálů. Hledání estetiky v nedokonalosti je v dnešní digitální době velmi silně zakořeněný fenomén.

Cílem této práce je zmapovat současnou dostupnost instantních materiálů a technologií a prozkoumat jednotlivé přístupy autorů pracujících s polaroidem. Pojmout práci v takovém rozsahu, který umožní její následné převedení do praktické části.

V úvodu se zabývám charakteristikou instantní fotografie. Pro získání komplexního pohledu na toto fotografické médium je nezbytné znát historické souvislosti. Představuji modely fotoaparátů a s nimi souvisejících filmů, současné technologie, dostupnost, technické specifikace a možnosti využití.

V další části představuji výrobní společnosti, díky kterým máme možnost s instantními materiály stále pracovat. Věnuji se jak vzniku jednotlivých firem, marketingové strategii a jejich výrobkům. Nedílnou součástí je ukázka nejnovějších fotografických přístrojů, materiálů a inženýrských řešení.

Za stěžejní kapitolu považuji zmapování současných trendů v prezentaci instantního materiálu a výsledků kterých se s tímto materiálem podařilo dosáhnout. Jsou to převážně online nebo tištěné magazíny. Jejich význam spočívá v rozšiřování a podpoře polaroidové komunity a zviditelnění instantního materiálu.

Dále se věnuji vybraným fotografickým žánrům, které se nejčastěji zpracovávají na instantní materiál, včetně ukázek fotografických souborů jak profesionálních fotografií tak i nadšenců.

V závěrečné kapitole se podrobněji zabývám vybranými autory a jejich prací. Provádím srovnání jednotlivých osobností fotografie v historickém kontextu a tak zařazením jejich tvorby do širších souvislostí. Jsem přesvědčen, že všichni tito autoři mají podstatný vliv na vývoj současných tendencí v rámci instantní fotografie a to jak výběrem tématu, vlastní filozofií ale i obrazovým ztvárněním.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA INSTANTNÍ FOTOGRAFIE

Instantní fotografie neboli okamžitá fotografie je pojem, který se poprvé objevil ve 40. letech 20. století v Americe. Instantní fotografie je typ analogové fotografie, kde nám fyzicky vzniká fotografie okamžitě po exponování fotky. Technologie instantní fotografie spočívá v tom, že se vše odehrává v těle fotoaparátu, od pořízení (exponování) fotografie, přes vyvolávání, až po ustálení.

Do fotoaparátu je místo klasického kinofilmu, či svitkového filmu, vložen speciální film s vrstvou chemikálie, která je speciálně vytvořená pro okamžité vyvolání snímků. Filmy se exponují jednotlivě. Po vyfotografování je pomocí speciálních válečků a manuální síly rozprostřena chemikálie po materiálu na kterém dochází k vyvolání a ustálení.

Jsou dva základní typy tohoto samovyvolávacího procesu, podle materiálu na který se exponuje. První z nich je Peel-apart film, kde máme jak pozitiv, tak negativ. Tento způsob funguje tak, že se při exponování osvítí negativ, který je po manuálním vytažení z fotoaparátu přilepen na fotopapír a pokryt chemickou vrstvou. Po stanoveném čase od sebe negativ a fotopapír odlepíme a zůstane nám jak kvalitní negativ, tak fotografie. Negativ se po chemickém ošetření dá používat stejně jako negativy v analogové fotografii. Druhým typem materiálu je integrální film. Je bez negativu, jedná se pouze o jeden „kus papíru,“ ke kterému je připevněná kapsa s chemikálií, která se uvolní po projetí válečky a rovnoměrně se rozprostře po ploše fotografie. Díky tomuto principu můžeme sledovat vyvolávání krok za krokem.

1.1 Historie

Historie instantní fotografie je úzce spjatá s firmou Polaroid, založenou Edwinem H. Landem. Díky němu se stalo slovo polaroid synonymem pro instantní fotografii, přestože dnes jsou instantní fotoaparáty i od jiných značek.

Instantní fotografie vznikla jako reakce na potřebu po rychlé a okamžité fotografie, protože vyvolání klasického kinofilmu bylo zdoluhavé a lidé chtěli mít fotografii v ruce okamžitě. Edwin Herbert Land (1909–1991) byl americký vynálezce a vizionář, který chtěl zjednodušit proces pořízení fotografie tak, aby byl dostupný pro širokou veřejnost a přál si zkrátit dobu čekání pro zhotovení fotografie na co nejkratší čas. ^{[1] [2]}

Obr. 1 – J.J. Scarpetti, portrét Edwina H. Landa, 1950

Roku 1937 založil firmu Polaroid Corporation, která se jako první začala zabývat výrobou polarizačních filtrů a roku 1947 odstartovala výrobu prvních instantních fotoaparátů. Edward H. Land 21. února 1947 na vědecké konferenci Optical Society of America v New Yorku představil první model fotoaparátu pro okamžitou fotografii – *Polaroid Land Camera*.^[1]

“My motto is very personal and may not fit anyone else or any other company. It is: Don’t do anything that someone else can do. Don’t undertake a project unless it is manifestly important and nearly impossible.” (překlad „Mé moto je velice osobní a možná nebude platit pro jiné osoby, či společnosti. Je to: Nedělejte nic, co může udělat někdo jiný. Nepouštějte se do projektu, který není zjevně důležitý nebo téměř nemožný.“)

— Edwin H. Land, *Forbes magazine*, 4. května 1987

1.2 Modely fotoaparátů a technologie

První komerční model Land Camery – model 95, vyroben z mahagonového dřeva a produkuje pouze sépiové barvy, byl představen na veřejné prezentaci v obchodním domě v Bostonu ve velmi malém množství (56 kusů). Vyvolání fotografie trvalo zhruba 60 vteřin, což sám Edwin Land při prezentaci přístroje názorně předvedl. Prezentace se těšila velkému úspěchu u široké veřejnosti, důkazem toho bylo vyprodání všech vyrobených přístrojů přímo v den prezentace. Systém slibující téměř okamžitou fotografii si zákazníci zamilovali.^[2]

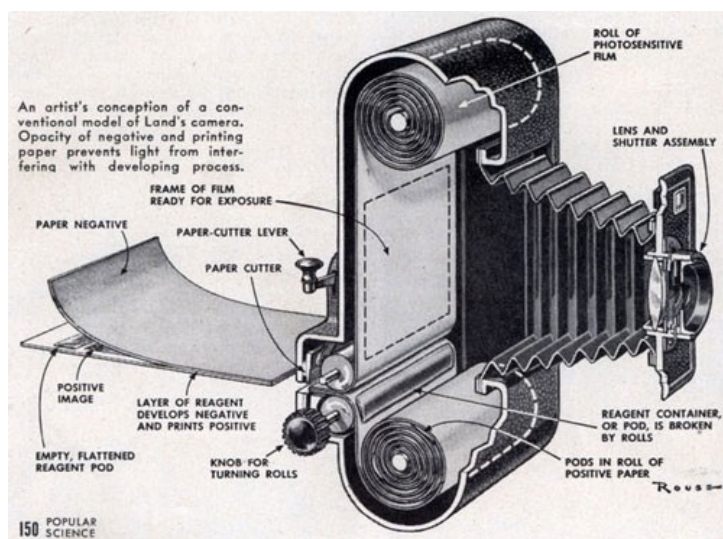

Obr. 2 – Polaroid Land Camera, Model 95

1.2.1 Roll filmy

Technologie focení tohoto modelu spočívala v tzv. *roll filmu*, který se skládal z 8 záběrů. Balení bylo velmi podobné svitkovému filmu, až na to, že obsahoval dvě cívky – jednu negativní (fotocitlivou vrstvu) a druhou pozitivní (fotopapír). Jejich oddělení od sebe bylo zajištěno dvěma protilehlými oddělenými ruličkami na obou stranách. Chemie byla umístěna v kapsičce u pozitivní ruličky. Finální vyvolání probíhalo přímo v těle fotoaparátu a výslednou fotografii bylo možné získat po otevření zadní části fotopřístroje, oddělením pozitivu od negativu. Tyto černobílé snímky se musely po oddělení pozitivu od negativu pro větší trvanlivost kvality fotografie pokrýt speciální chemikálií podobné laku nebo ustalovači. Tento film se vyráběl do roku 1992 a dnes již není k dostání. ^{[2] [3]}

V 50. letech se podařilo Polaroidu vyvinout unikátní černobílý film, který byl velmi kvalitní a předčil jak své předchozí verze tak i svitkové filmy. Jeho název byl *Type 47*. Dosahoval ASA 3000 (běžný svitkový film měl tehdy ASA pouze 400). S tímto filmem se daly pořizovat velmi kvalitní snímky při slabém osvětlení i bez použití blesku. Šum byl i tak velmi slabý a kvalita fotografie velmi vysoká. ^[6]

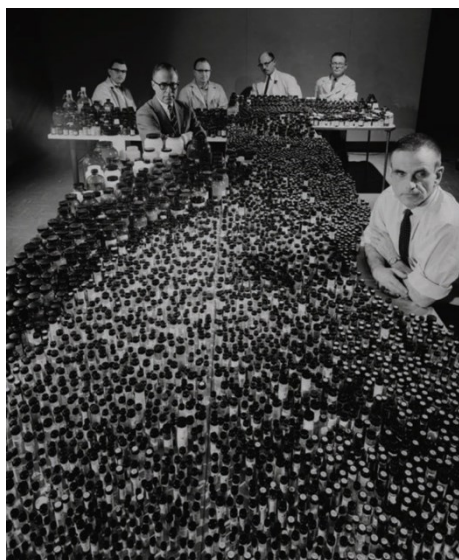

Obr. 3 – Průřez fotoaparátem Polaroid Land Camera s ukázkou použití roll filmu

Obr. 4 – Polaroid Roll Film

Postupem času přicházela do módy *barevná fotografie* a Edwin Land jakožto správný vizi-onář šel tomuto trendu naproti. V roce 1956 již měl první testovací barevné snímky a roku 1963 přišel na trh barevný film s názvem *Polacolor*, spolu s fotoaparátem *Land camera Automatic 100*.^{[2] [3]}

Obr. 5 – Chemik Howard Rogers (vpravo) s týmem při vývoji filmu Polacolor, 1962

Obr. 6 – Edwin H. Land při prezentaci Polacolor a fotoaparátu Land camera Automatic 100, 1963

Zacílil tak na velmi silnou skupinu teenagerů a vyvinul pro ně ideální přístroj. Fotoaparát *Swinger* byl levný, designem jednoduchý a minimalistický, že si ho mohl dovolit každý. Navíc byl malý, lehký a uživatelsky přístupný a tím pro zákazníky tak velmi praktický. Přestože se na trhu udržel pouze pár let dokázal obnovit chod továrny na černobílý film.^[1]

1.2.2 Integrální filmy

Během 60. let 20. století vznikla u Edwina Landa myšlenka na opravdu dokonalý instantní fotoaparát. Land nebyl stále spokojen se svými dosavadními přístroji, které byly komplikované na obsluhu. Chtěl vytvořit fotoaparát u kterého bude stačit provést 3 jednoduché kroky k vytvoření fotografie: zaměřit, vyfotit, vidět. Začal tak vývoj slavné zrcadlovky SX-70. Její první prototyp vznikl v roce 1965, ale cesta k jeho finální verzi trvala ještě několik let. ^{[2] [5]}

Tento nadčasový fotoaparát (zkratka SX znamená Special Experiment) je prvním modelem s integrálním filmem. Tento typ filmu se speciálně vyvinutou chemií umožňuje okamžité samovyvolání snímků po exponování a výjezd snímku z fotoaparátu bez manuální síly. Tento nový typ filmu je bohužel o něco více rozostřený než předchozí instantní filmy. Problém se vyskytuje kvůli několika chemickým vrstvám ze kterých je film složený, ale na druhou stranu přináší zcela novou škálu barev a novou kvalitu fotografií. Kromě barevnosti a mírného rozostření má tento integrální film také mnohem delší dobu vyvolávání a to až několik desítek minut. Tento čas navíc umožňuje další zásahy do expozice a manipulaci s fotografií. ^{[4] [5] [6]}

Obr. 7 – Polaroid SX-70 a ukázka integrálního barevného filmu do tohoto přístroje

Samotný design modelu SX-70 je naprosto unikátní, sklopné tělo je nadčasové a detailně promyšlené. Fotoaparát má skvělou optiku, velký hledáček a automatickou expozici. Vzniklo několik variant tohoto modelu s různými možnostmi, jako například SX-70 Alpha,

SX-70 Sonar OneStep, který je vybaven automatickým ostřením a dalšími funkcemi. Fotoaparát se stal kultovní ikonou Polaroidu a 80. let v Americe.^{[1][3]} Jeho cena byla velmi přívětivá a jeho skvělým designem se inspirovalo mnoho designérů, fotografů (Helmut Newton, Andy Warhol...) a inovátorů, jako byl například Steve Jobs.

Po fotoaparátu SX-70 vznikly další *Polaroidy Land Camera 1000, 2000 a 600*. Jedná se již o plastové fotoaparáty, které fungují na stejný typ integrálního filmu jako SX-70. Jsou však menší a nabízejí nepatrně odlišné technické specifikace, celkově se ale odlišují poměrně málo (například pouze ostřením, dálkoměrem atd.).

Obr. 8 – Fotoaparáty Polaroid 1000, 2000 a 600

Fotoaparáty řady *Spectra* a *Image* používají jiný, speciálně navržený film *SPECTRA*, odlišný od filmu pro SX-70 a Land Camera. Pořízená fotografie má obdélníkový tvar a to je oproti čtvercovému filmu pro SX-70 podstatný rozdíl. Tento fotoaparát byl v dobách svého vzniku velmi oblíbený u policie a v lékařských ordinacích (zubních apod.).

Obr. 9 – Polaroid SPECTRA a původní film vs. nový

1.2.3 Peel-Apart film

Peel-Apart film vyráběla jak značka Polaroid, tak konkurenční společnost *Fuji*.

Vyráběl se v různých velikostech, ale nejzásadnější byly dva rozměry a to 85×108 mm a velice oblíbený formát 4×5 . Tento materiál pracuje na mírně odlišném principu než klasické integrální filmy. Jeho velkou výhodou je možnost, kterou integrální film nenabízel, a to získání jak kvalitního pozitivu tak i negativu.

Postup exponování snímku je tedy stejný jako s integrálním filmem, ovšem jeho vyvolávání je zcela odlišné. Po exponování se fotografie manuálněm tahem vytáhne z fotoaparátu skrze válečky, které rozprostrou rovnoměrně chemikálie po celé ploše snímku a nechá se přibližně dvě minuty (v závislosti na teplotních podmínkách) vyvolávat. Pak teprve lze oddělit negativ od pozitivu. Negativ není průhledný, jak jsme zvyklí u klasických materiálů, které jsou po vyvolání a ustálení průhledné a můžeme s nimi dále pracovat. Nejdříve se ale polaroid negativ musí ponořit do roztoku siřičitanu sodného, tento proces může probíhat již za světla.^[6]

Filmy typu peel-apart se pyšnily velkou oblibou u profesionálních fotografů, kteří v té době hledali levnou alternativu pro zkoušky expozičních časů a osvětlení záběru před exponováním na dražší výsledný diapozitiv. Pro tento účel byl polaroid velmi užitečnou pomůckou.^[7]

K tomuto materiálu byly vyráběny sériově přístroje, které nesly název Polaroid Land Camera, od série 100 až po konečnou 450. Jednalo se o měchové přístroje, který byly v poměru k výsledné velikosti fotografie velmi kompaktní. Ovšem převážná většina těchto přístrojů byla automatizovaná. To sice znamenalo jednodušší ovladatelnost pro nenáročného uživatele, ale zároveň přicházelo na úkor kontrolovatelné přesné expozice a možná i omezení uměleckého záměru.

Obr. 10 – Polaroid Land Camera 100 a ukázka použití Peel-Apart filmu

Z tohoto důvodu byl navržen a vyroben *Polaroid 600*, který čerpal ze základů již ověřené kvality a úspěšnosti značky přístroje Mamiya Press a nabízel plně manuální způsob práce. Model 600 byl osazen pevným objektivem 127mm. Vylepšení přístroje z modelu 600 na 600SE umožňovalo použití i jiných velmi kvalitních objektivů Mamiya. Přinášel tak nové kreativní možnosti pro uživatele. [7]

Obr. 11 – Porovnání Polaroidu 600SE a Mamiye Universal

Dále byly k dispozici na trhu dva druhy tzv. *Polaroid back* neboli odnímatelné kazety, které se daly upevnit na velkoformátové přístroje typu Linhof, Sinar a podobné.

1.2.4 Velkoformátové instantní přístroje

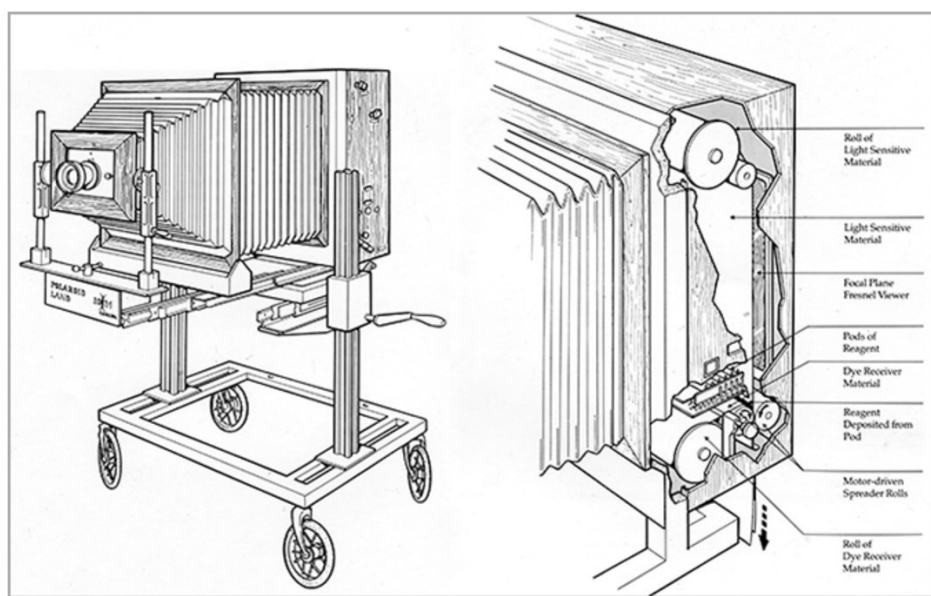
Všechny dosavadní fotoaparáty a filmy pro instantní fotografii byly v malé velikosti. Dalším logickým postupem při rozvoji okamžité fotografie byl vývoj velkoformátové instantní fotografie pro profesionální fotografy. Jednalo se opravdu o technicky složitou záležitost – nejsložitější bylo vymyslet, jak rovnoměrně rozprostřít na velkou plochu chemii, která navíc musela být roznesena přesně a rychle.

Klasická poměrová velikost ateliérových fotoaparátů jako Sinar, formát 4×5 , byla bez problémů a tento formát byl dobře dostupný. Pro rozměry formátu 8×10 byla výroba problematická a velmi drahá. Jednalo se o exkluzivní zboží. Samotná kamera 8×10 byla velmi drahá. K vyvolávání bylo zapotřebí speciálního procesoru. V roce 1976 byl představen film o rozměru 24×20 palců, tedy 50×60 cm. Při prezentaci byly pořízeny 2 fotografie. Jedna fotografie bankovky a druhá fotografie portrétu modelky. Obě fotografie byly neobvykle ostré a detailní. [9]

Obr. 12 – Vyvolávací procesor pro fotoaparáty 8 × 10 palců

Fotoaparátů pro instantní fotografii o rozměru 50 × 60 cm vzniklo pouze pár kusů a ty byly rozesety po celém světě. Dnes se dochovalo celkem 5 kusů a z toho je jeden v Praze (vlastní ho fotograf Jan Hnízdo). Jedná se o přístroje s měchovým tělem a dřevěnou konstrukcí o váze přes 100 kilogramů. Pro vyfotografování snímku na tento fotoaparát je potřeba velká technická znalost, preciznost a zkušenost. [9]

Obr. 13 – Fotoaparát 20 × 24 palců s průřezem zadní stěny s vyvolávacím mechanismem

V roce 1976 byl představen fotoaparát o rozměrech 50 × 60 cm a byl vyroben i fotoaparát na rozměr 40 × 80 cm. Byl to ale tak obrovský přístroj, že pro jeho obsluhu byli potřeba dva lidé, kteří museli pracovat ve tmě uvnitř přístroje. Využíval se zejména pro reprodukci obrazů a ke tvorbě replik. I když tato služba byla neuvěřitelně drahá, zreprodukovaný obraz byl velmi kvalitní, detailní a hlavně bez deformace, díky focení v poměru 1:1. Kromě replik se používal i na portrétní fotografie v životní velikosti.

Obr. 14 – Jan Hnízdo s fotoaparátem 24 × 20 palců, 2011 Vídeň

Pokud se týká fotografického materiálu, velkoformátová fotografie se exponovala na tzv. *SHEET Film*. Jedná se o plochý film, který byl vyvinutý v roce 1958. Každý samostatný list filmu obsahuje pozitiv, negativ i chemickou kapsu pro vyvolávání a umísťuje se vždy do zadní stěny velkoformátového fotografického přístroje po jednom listu. Tento typ filmu byl použit i pro větší formát 8 × 10 a 20 × 24. ^{[4] [8]}

Dnes je práce s velkoformátovými instantními materiály velmi složitá, ale i tak jsou zde snahy o jeho obnovení, zejména formátu 8 × 10 od firmy *Polaroid Originals*. V současné době je tento typ filmu z důvodu náročného výrobního procesu nedostupný.

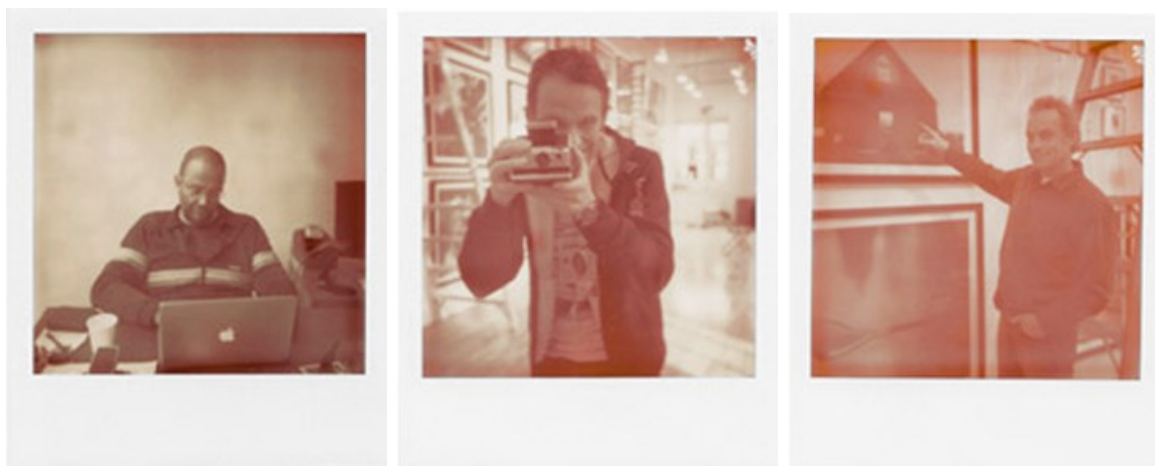
Obr. 15 – Ukázka filmu 8 × 10 od firmy Polaroid Original, fotograf Frederic Vinolas, 2017

2 SPOLEČNOSTI ZABÝVAJÍCÍ SE INSTANTNÍ FOTOGRAFIÍ

V současné době na trhu můžeme narazit pouze na omezenou produkci. Vznikají a zanikají firmy, které se zabývají instantním materiálem a jeho produkcí jak masovou, tak i nízkonákladovou. Máme zde firmy jako je Polaroid Originals, Fuji – Instax, New 55 a MiNT. Tyto čtyři přední společnosti se představují na internetu v podobě magazínů o instantní fotografii a na sociálních sítích, kde vzniká obrovský archív výsledků práce s instantním materiálem.

2.1 Polaroid Originals

Holandská fotografická firma se sídlem ve městě Escheden ve východním Nizozemí se zabývá výrobou a hlavně obnovou slavného Polaroidu. Byla založena roku 2008 Florianem Kapsem, Andreem Bosmanem a Marwanem Sabou a od roku 2008 až do září 2017 byla známá pod názvem The Impossible Project. ^[10]

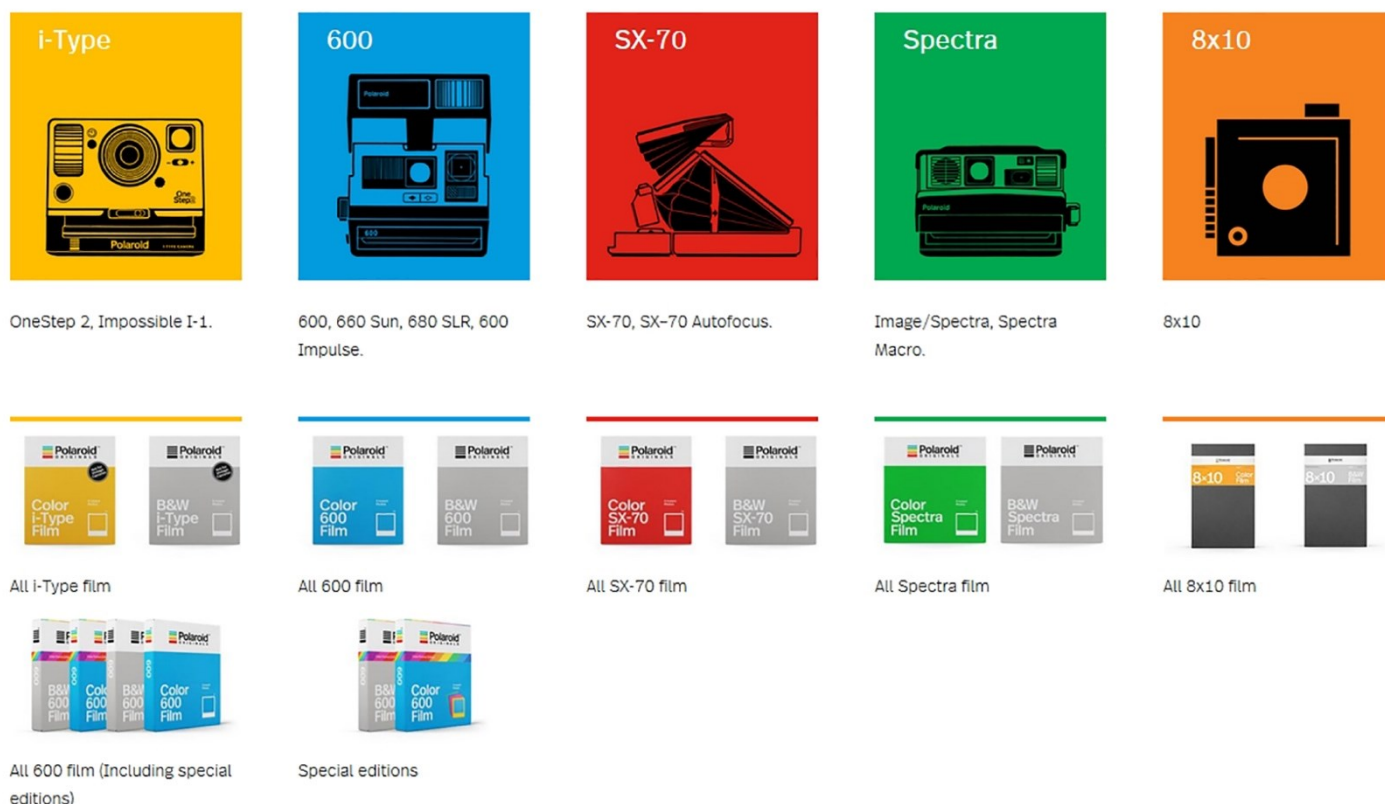

Obr. 16 – Zakládající členové The Impossible Project. Zleva: Marwan Saba, Dr. Florian Kaps, Andre Bosman.

Firma byla založena v únoru 2008 v reakci na oznámení Polaroid Corporation, že ruší výrobu filmů Polaroid. Tak se z poslední továrny Firmy Polaroid zrodila firma The Impossible Project, která od původní firmy odkoupila stroj na výrobu filmů a pronajala budovu továrny, a v roce 2010 začala hromadně vyrábět a prodávat produkty pro instantní fotografii. ^[10]

Společnost vyrábí vlastní instantní fotoaparáty I-1 a instantní filmy vyrobené pro původní přístroje Polaroid. K dispozici jsou filmy od firmy *Polaroid Originals* pro řadu SX-70, Spectra, filmy 600 a jejich různé variace, jako například barevné rámečky, rámečky ve tvaru kruhu apod.

V květnu 2017 získal největší akcionář společnosti Impossible značku a duševní vlastnictví původní společnosti Polaroid. Projekt Impossible byl v září 2017 přejmenován na Polaroid Originals.

Obr. 17 – Ukázka současné produkce a grafického sjednocení typu filmu s fotoaparátem firmy Polaroid Originals

Firma nemůže produkovat materiál pro filmy 4x5, 100 nebo 80. Stejně tak nemůže vyrábět filmy pro Polaroid 500 a I-Zone, protože nemají potřebné stroje k výrobě, které zanikly společně s původní Polaroid Corporation. Potom co společnost Fuji ohlásila ukončení výroby filmů Peel apart FP100c a FP3000c, nabídla společnost Polaroid Originals, že stroje na výrobu těchto filmů od Fuji odkoupí. Stále však čeká na odpověď. Nicméně se firma Polaroid Originals zaměřuje spíše na integrální film než peel apart.^[11]

Polaroid vydává několik typů fotopřístrojů, které spolupracují ze současnými mobilními technologiemi – ovládaní, postprodukce a expozice pomocí mobilního telefonu, například jako přístroj *Impossible Instant Lab*, který slouží ve své podstatě jako tiskárna. Dále fotoaparát *I-I*, který se dá ovládat přes mobilní telefon, kde ale lze modifikovat pouze expoziční nastavení a výslednou fotografii pořizuje samotný fotopřístroj.

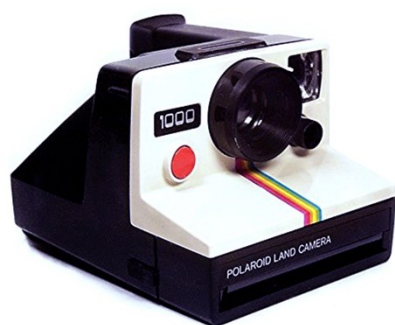

Obr. 18 – Impossible Instant Lab

Obr. 19 – Impossible fotoaparát I-I

Poslední novinkou je fotoaparát *Polaroid OneStep 2*, který vychází z nejpopulárnějšího designu modelu OneStep. Přilákat nové zákazníky má nejen dobře známý design, ale i příznivá cena.

Obr. 20 – Porovnání původního Polaroid 1000 Land Camera

Obr. 21 – Nový One Step 2

Společnost pověřila Ryana McGinleyho, aby k prezentaci nového modelu vybral 5 mladých fotografů, jako nové tváře New Originals. Těmi se stali Marcus Branchová, Rochelle Brockingtonová, Myles Loftin, Sabrina Santiagová a Hunter Abrams. Výsledné fotografie byly vystaveny v Chesterfield Gallery NYC (5. – 8. prosince 2017), pod kurátorskou záštitou

Ryana McGinleyho. Navíc vznikla limitovaná edice zinu od Polaroid Originals. Tento projekt podporuje vizi značky, zachycení okamžiků a sblížování lidí, a znovu zdůrazňuje polaroidovou fotografii jako médium, které inspirovalo nespočet umělců po celá desetiletí. ^[12]

Obr. 22 – Ryan McGinley (nahore) a 5 tváří New Originals, 2017 (vlevo)

Obr. 23 – Limitovaná edice zinu „New Originals“, 2017 (vpravo)

Obr. 24 – Způsob instalace v Chesterfield Gallery NYC, 2017

2.2 Fuji Film

Největším současným konkurentem Polaroid Originals je firma *Fuji Film*, která byla poprvé uvedena na světový trh v 90. letech. Vznikly dvě řady fotoaparátů – jedna širokoúhlá a druhá „mini“. Po ukončení výroby firmy Polaroid se stal Instax jediným výrobcem instantních přístrojů. Tato společnost jako poslední vyráběla Peel-Apart filmy, ovšem od roku 2016 se náklady na výrobu tohoto typu filmu přestaly vyplácet z důvodu převládání poptávky po *Instax* materiálech. ^[13]

Marketing v dnešní době hraje velkou roli, a tak se obě společnosti snaží modernizací získávat přístup k novým zákazníkům. Instax v současnosti v prodeji předčí Polaroid. Obrazová kvalita těchto instantních materiálů je na vysoké úrovni, barevnost téměř odpovídá skutečnosti. Velmi příznivá cena materiálu a široká řada fotografických přístrojů, které jsou navíc líbivě barevně laděné, neustále přináší nové zákazníky.

Obr. 25 – Spektrum nabídky fotoaparátů od firmy Fuji Film

Poslední novinkou je přístroj *Instax Square SQ10*, který pořizuje nejprve digitální fotografii, ke které je možné přiřadit libovolný filtr. Také jsou k dispozici některé základní postprodukční efekty, jako například vinětace. Uživatel má dále možnost volby vyvolat fotografii ihned, nebo až dodatečně. SQ 10 také nabízí kreativní režimy jako je multiexpozice nebo režim bulb. Obrovskou výhodou tohoto přístroje je zmiňované vyhotovení fotografií až při docílení požadovaného výsledku. Tato možnost zamezuje plýtvání materiálem a to ocení každý uživatel instantní fotografie.

Obr. 26 – Ukázka fotoaparátu Instax Square SQ10

2.3 New 55 film

Z fotoaparátů fungujících ve formátu 4×5 byl do současné doby na trhu pouze model od jediného výrobce, společnosti New 55 Film, která nabízela jak barevnou, tak i černobílou verzi. Bohužel ceny těchto materiálů dosahovaly závratných hodnot na jednu fotografii.

Společnost vznikla po skončení firmy Polaroid Corporation. Skupina nadšenců cítila povinnost, zabránit tomu, aby velkoformátová instantní fotografie nepřestala existovat. V roce 2008 totiž vznikla velká mezera ve výběru materiálu u fotografů pracujících právě s tímto formátem. V roce 2010 se tato skupina lidí, kteří se neznali jinak než online, dohodla na obnovení výroby legendárního filmu Type 55 (4×5 inch). Později si pohrávali i s experimentováním u velkoformátu 8×10 inch. Zakladateli společnosti New 55 jsou Bob Crowley a Sam Hiser.^{[8] [14]}

Obr. 27 – Bob Lab, zakladatel společnosti New55

Obr. 28 – Ukázka filmu New55

Z důvodu velkých nákladů na obnovu tohoto filmu se rozhodli zveřejnit svůj projekt na Kickstarteru, kde jim lidé mohli zasílat peníze na financování a tak vyjádřit svoji podporu v jejich úsilí. Záměr se uskutečnil a tak mohla začít výroba tohoto filmu. Vzniklo několik variant materiálu, ale na konci roku 2017 se společnost dostala do finančních potíží a tak musela svoji činnost ukončit. V současné době se s jejich produkcí můžeme setkat jen výjimečně. K dostání je například na portále eBay.^[14]

2.4 Firma MiNT

Společnost založil Gary Ho v Hong Kongu v roce 2009. Po zjištění, že firma Polaroid ukončila svoji činnost, nabyt pocitu, že je pro udržení tohoto dědictví a unikátního polaroidového média možné udělat mnohem víc. Gary Ho se rozhodl vytvořit vlastní řadu výrobků. Započal vznik inovativních inženýrských řešení se zachováním kouzla a nezaměnitelného zážitku z Polaroidu.^[16]

Obr. 29 – Gary Ho, zakladatel společnosti MiNT, 2015

MiNT condition je termín používaný k popisu zboží, které bylo již používáno, ale je stále ve vynikajícím stavu, a tak byl tento termín použit jako název společnosti. Ovšem pro dodržení této vynikající kvality je nezbytný tým sestavený z opravdových profesionálů. O několik let později, díky podpoře z celého světa, je firma MiNT společností s těmi nejlepšími řemeslníky, designéry a inženýry.^{[15] [16]}

Začátky spolupráce s The impossible Project odstartoval projekt MiNT Flash Bar.

Obr. 30 – Ukázka MiNT Flash Bar

MiNT Flash Bar je malý blesk, který umožňuje nastavení intenzity záblesku pro obě citlivosti filmu, a je velmi účinnou náhradou klasických originálních původních blesků, které byly neskladné, nespolehlivé a velmi těžko k dostání. Tento nový blesk se těšil velkému úspěchu u uživatelů a tak na sebe další projekt nenechal dlouho čekat.

Time Machine umožňuje manuálně nastavit rychlost závěrky. Je to po velmi dlouhou dobu postrádaná a očekávaná technologie pro SX-70, vyvinutá společností MiNT. Díky Time Machine lze volit z 16 různých režimů. Možnost manuálního nastavení závěrky je k dispozici v rychlostech 1/2000, 1/1000, 1/500, 1/250, 1/125, 1/60, 1/30, 1/15, 1/8, 1/4, 1/2, 1s. Nechybí ovšem ani režimy jako B-mode, T-mode, Auto nebo OFF. B-mode umožňuje fotografování klasickým známým způsobem Bulb, kdy při stisknutí a podržení spouště exponujeme až do chvíle jejího uvolnění. T-mode umožňuje pracovat způsobem známým z pořizování velmi dlouhých expozic. To znamená jedno stisknutí spouště závěrku fotoaparátu otevře a druhé po dosažení požadované expozice ji zase uzavře. Režim Auto nabízí klasický způsob využívání polaroidu tak, jak ho známe. To znamená, že počítačový algoritmus na základě výpočtu intenzity osvětlení provede nastavení kamery automaticky tak, aby bylo dosaženo co nejvyššího výsledku. V neposlední řadě Time Machine nabízí režim OFF, který zabrání nechtěnému exponování, dokonce i po stisknutí spouště fotoaparát zůstává nečinný.

Obr. 31 – Ukázka Time Machine SLR670m na fotoaparáty SX-70

Time Machine byl speciálně navržen tak, aby se hodil k fotoaparátu SX-70. Jeho váha je pouhých 25 g a perfektně k fotoaparátu padne svým elegantním vzhledem. Spojení klasického designu modelu SX-70 a Time Macine působí jako velmi harmonický celek. Time Machine umožňuje kombinaci modelů SX-70 a SLR680. [15]

K nejnovějším projektům firmy MiNT rozhodně patří vývoj fotoaparátu pro práci s materiálem od firmy Fuji. Tímto spojením vznikl InstantFlex TL70, kořeny přístroje jsou implantovány do klasické dvojkové zrcadlovky, která pracuje s materiálem Instax Mini. [15] [16]

Obr. 32 – Ukázka Polaroidu SX-70 spolu s SLR680

Obr. 33 – Ukázka fotoaparátu InstantFlex

V nedávné době se objevila informace, že MiNT vyvíjí přístroj pro použití filmu Instax Wide, prototyp nese název InstantKon RF70. Tento přístroj by měl být *rangefinder* (dálkoměrný fotoaparát), díky kterému bude možnost pracovat s hloubkou ostrosti a zaostřovat manuálně podle potřeby. Měl by být osazen skleněným objektivem se světelností F5,6 až F22.^[17]

Obr. 34 – Ukázka fotoaparátu InstantKon RF70

I přes velké úsilí společností o kompletní pokrytí trhu, jsou stále aktuální tendence pro vylíčení se z davu a nalezení specifického vizuálního efektu a fotografického přístroje, se kterým lze pohodlně pracovat například díky levnějšímu fotografickému materiálu nebo experimentálnějšímu přístupu k výsledku. Zde vzniká prostor pro modifikované fotopřístroje. Mezi nejčastější konverze patří Instax Wide 300 a Instax Mini s plně manuálním nastavením, které umožňují použití objektivu s centrální uzávěrkou. Nebo Polaroid 600 SE a Mamiya Universal v kombinaci s Belar Instatnt Back adaptérem, který umožňuje používat Instax Wide film. Tyto konverze jsou bezpochyby prováděny především z důvodu umožnění lepšího využití optiky a manuální expozice.

Obr. 35 – Fotoaparát Instax Wide 300 s konverzí fotoaparátu s kvalitnější skleněnou optikou.

Obr. 36 – Sada pro konverzi Polaroidu 600SE

3 SOUČASNÁ PREZENTACE INSTANTNÍCH FOTOGRAFIÍ

Velmi důležitou roli hraje samotná prezentace instantní fotografie. V této kapitole představuji několik vybraných magazínů jak online tak i tištěných. Jsou nedílnou součástí velmi rozsáhlé komunity, která se o instantní fotografii zajímá. Je paradoxní zjištění, že analogová technologie, která má plnit účel hmotného a nereprodukovatelného média se v současné době proměňuje a je zcela zdigitalizována a zveřejňována na nejrůznějších online platformách. Díky digitalizaci, tak dokážou vznikat velmi zajímavé projekty ve formě nejrůznějších zinů a knižních publikací.

3.1 Magazíny o instantní fotografii (ONLINE A TIŠTĚNÉ)

V rámci fenoménu polaroidu, který se každým rokem stává populárnějším, vznikají v našem i světovém prostředí magazíny, které se zabývají analogovou fotografií, nebo jsou pouze zaměřeny na instantní fotografii. Prezентují tvorbu autorů z celého světa, novinky z oblasti okamžité fotografie, upozorňují na zajímavé výstavy. Snaží se přilákat pozornost k této úžasné, ne příliš velké, ale postupně se rozrůstající komunitě.

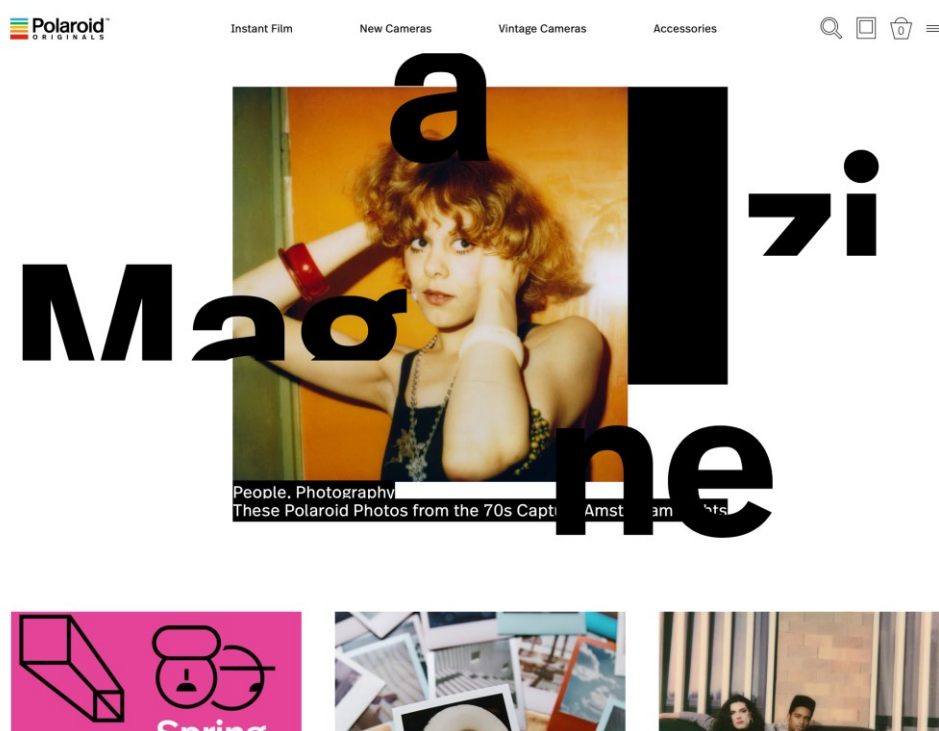
Většinou jsou propojeny i s internetovým obchodem s produkty Polaroid Originals a Instax, což je promyšlený marketingový tah. Tyto magazíny tak velmi často podávají pomocnou ruku nováčkům při výběru vhodného přístroje, zveřejňují nejrůznější recenze materiálů i samotných fotoaparátů a také zde vznikají komunity lidí a tzv. online diskuse, kde si účastníci mezi sebou radí, jak zacházet s materiály, které již dnes nejsou tolik běžné.

Nejzajímavější podnětem k vzniku těchto magazínů, byla touha seskupit současné trendy a způsoby používání instantních materiálů.

3.1.1 Polaroid Original Magazin

Online Magazin je přímo pod záštitou společnosti Polaroid Originals. Na svých stránkách zveřejňuje velké množství zajímavých článků ze své nové produkce, ale hlavně zde prezentuje spoustu zajímavých autorů, používající materiály této značky. Kromě toho zveřejňuje unikátní historické polaroidy, které byly dlouho ukryty v archívech z dob největší slávy Polaroid Corporation. Máme tak možnost nahlédnout do zákulisí fotografování slavných osobností, kdy byl tento materiál používán jako zkušební. Kromě těchto hlavních náplní magazin seskupuje nejzajímavější polaroidové obrázky z Instagramu včetně komentářů.

Polaroid Original Magazin je zaměřen spíše na portrétní fotografii a není tak umělecký, jako jiné magazíny. Soustředí se spíše na to, kdo a jak je na snímku zachycen, než o samotné technické vybavení a jaké možnosti výtvarného ztvárnění nám umožňuje.

Obr. 37 – Ukázka online magazínu Polaroid Originals

3.1.2 Pryme Edition

Jedná se o unikátního vydavatele fotoknih a zinů polaroidů a online magazín. Byl založen v roce 2014 Michaellem Behlenem a Annou Silver. Oba zakladatelé jsou fotografové zaměřující se na instantní materiály. Posláním Pryme Edition je propagace autorů z celého světa fotících na instantní materiál.^[18]

Koncepce tohoto blogu je mnohem více umělecky zaměřená než u předchozího magazínu. Je unikátní tím, že se nebojí zveřejnit i naprosto neznámé, ale velmi nadané fotografy a jejich soubory. Po bohatém úvodu věnovaném autorovi následuje rozhovor se samotným autorem, kde jsou mu kladeny otázky týkající se vzniklého souboru, jeho inspirace, použité technologie a podobně. Součástí je bohatý obrazový doprovod.

Obr. 38 – Ukázka magazínu Pryme Edition s článkem o autorovi

Autoři, o kterých vznikl článek na webových stránkách jsou rovněž zveřejněni na Instagramovém profilu Pryme Edition. Máme tak možnost vidět pohromadě velkou různorodost v tvorbě nespočtu autorů a jejich přístupu k okamžité fotografii. Tento magazín se nebojí zveřejnit autory pracující s abstrakcí a deformací filmu, stejně jako s exspirovanými filmy. Největším přínosem je bezpochyby vydávání tištěného zinu, který postupem času přerostl až ve vydávání katalogu Pryme Editions, výročního katalogu ve kterém je publikováno 17 vybraných autorů z celého světa, kteří prezentují své nejrůznější přístupy k instantní fotografii. Katalog obsahuje více než 200 instantních snímků a zabírá přes 175 stran.

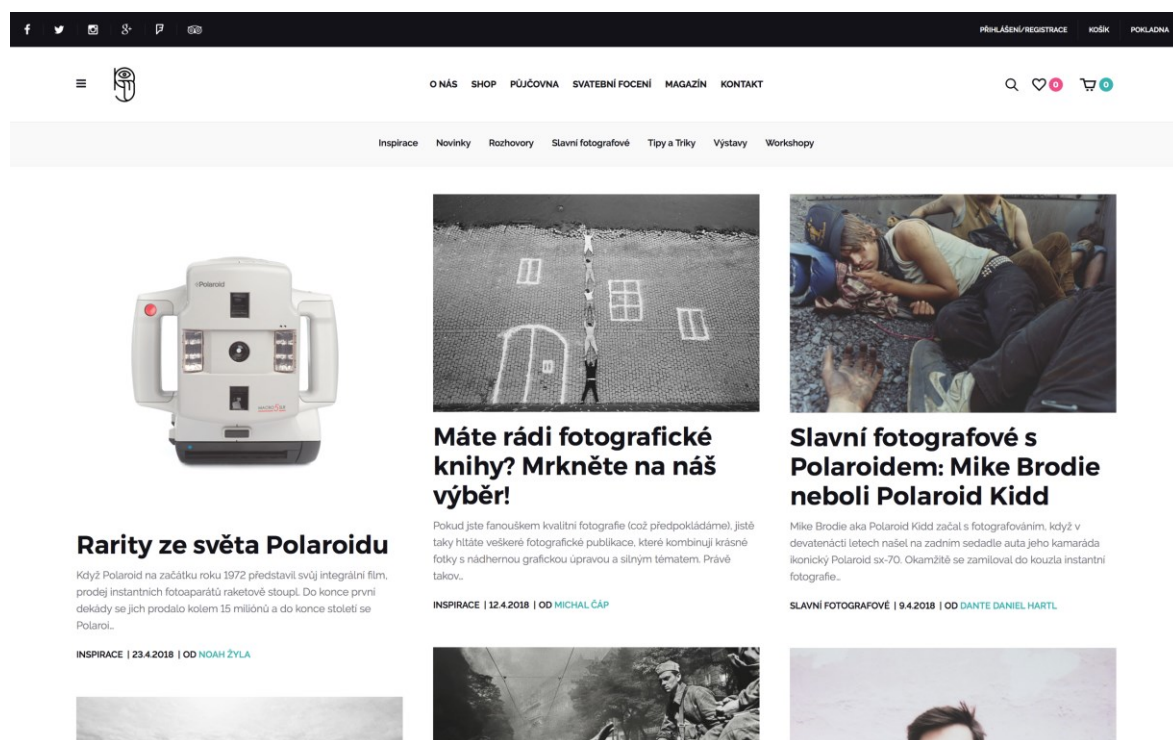
Obr. 39 – Obálka výročního katalogu Pryme Edition 2017

3.1.3 Polagraph Magazine

Třetí ukázkou internetového magazínu zabývající se čistě instantní fotografií je český magazín Polagraph. Ten rovněž patří pod autorizovaného prodejce Polaroid Originals a Fuji. Polagraph byl založený Michalem Čápem a Tomášem Noskem v Praze.^[19]

Tento magazín přináší českým čtenářům opravdu ty nejžhavější novinky ze světa okamžité fotografie, dále také recenze na fotografické výstavy a především recenze přístrojů pro instantní fotografii. Do magazínů přispívá několik nadšenců se širokým spektrem témat a to od filozofických článků zabývajících se dnešním směřováním fotografie, přes komplexní recenze fotoaparátů, až po přátelské pozvánky na nejrůznější fotografické výstavy.

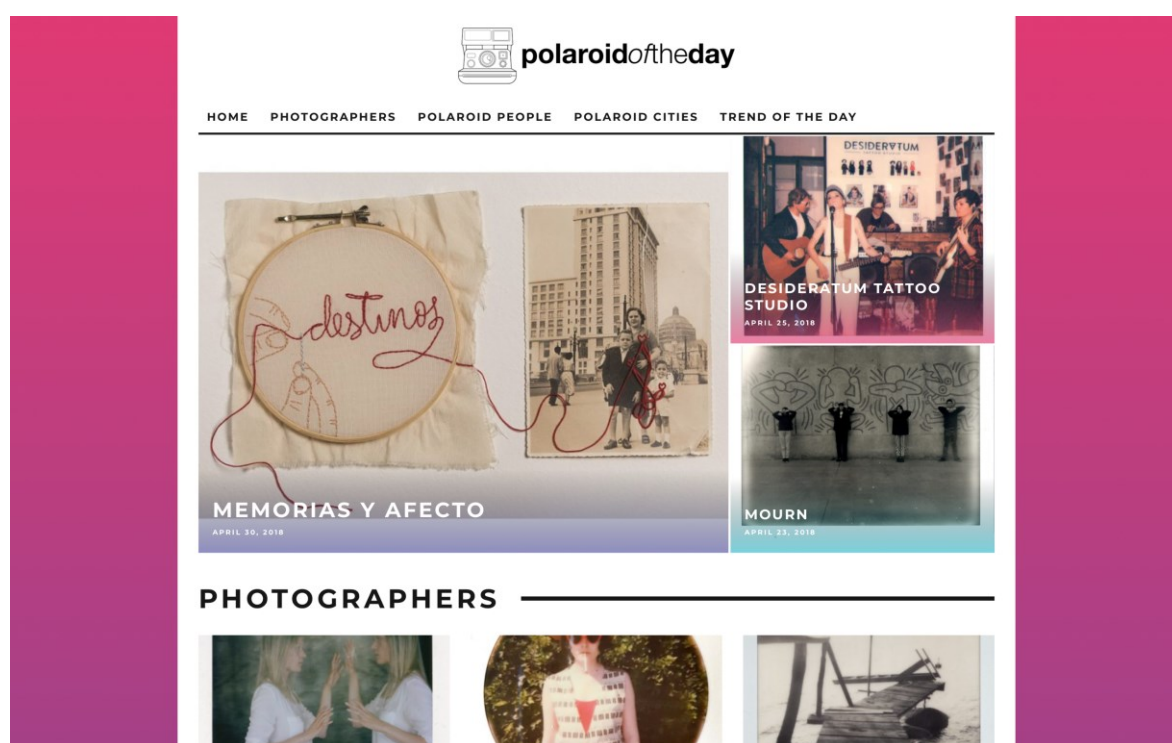
Polagraph magazín se oproti předešlým magazínům nezaměřuje tolik na tvorbu současných autorů. Pokud tak činí, jedná se většinou o již probíhající výstavy nebo o výstavy nadcházející.

Obr. 40 – Ukázka online magazínu Polagraph

3.1.4 Polaroidoftheday

Polaroidoftheday je výsledkem práce sdružení nadšených fotografů a spisovatelů/designérů, kteří sdílejí svou vášeň pro instantní fotografii. Vznikl s primárním záměrem inspirovat ostatní lidi krásou okamžité fotografie a s originální myšlenkou být uměleckou platformou, ve které tým, který ji spravuje, může sdílet svůj svět prostřednictvím tohoto konkrétního fotografického stylu. Díky tomu je dnes polaroid konsolidován jako střetnutí dvou přístupů – amatérů a fotografů, kteří neustále experimentují a používají tuto platformu jako spojovací vazbu mezi svojí prací a světem. [20]

Obr. 41 – Ukázka online magazínu Polaroid of the day

3.1.5 Shots Magazine

Shots Magazine je kvalitně vytištěný čtvrtletní žurnál, který zaujímá důstojné místo v dnešním digitálním online světě. Jde o nezávislý čtenářský časopis o neobvyklých výtvarných fotografiích. Shots je znám svou demokratickou prezentací prací mnoha fotografů z celého světa a dosahuje širokého mezinárodního impaktu u publika, které zahrnuje nejen začínající a profesionální fotografy, ale také pedagogy, galerie, muzea, sběratele a další nadšence fotografického výtvarného umění. Každé vydání je věnované vlastnímu tématu. Jedná se o velmi silně obrazově založený magazín. Důraz je kladen především na vizi, kvalitu, hloubku významu a magii. Neobsahuje žádné recenze na fotografické vybavení. ^[21]

Obr. 42 – Ukázka magazínu Shots

3.2 Instagram

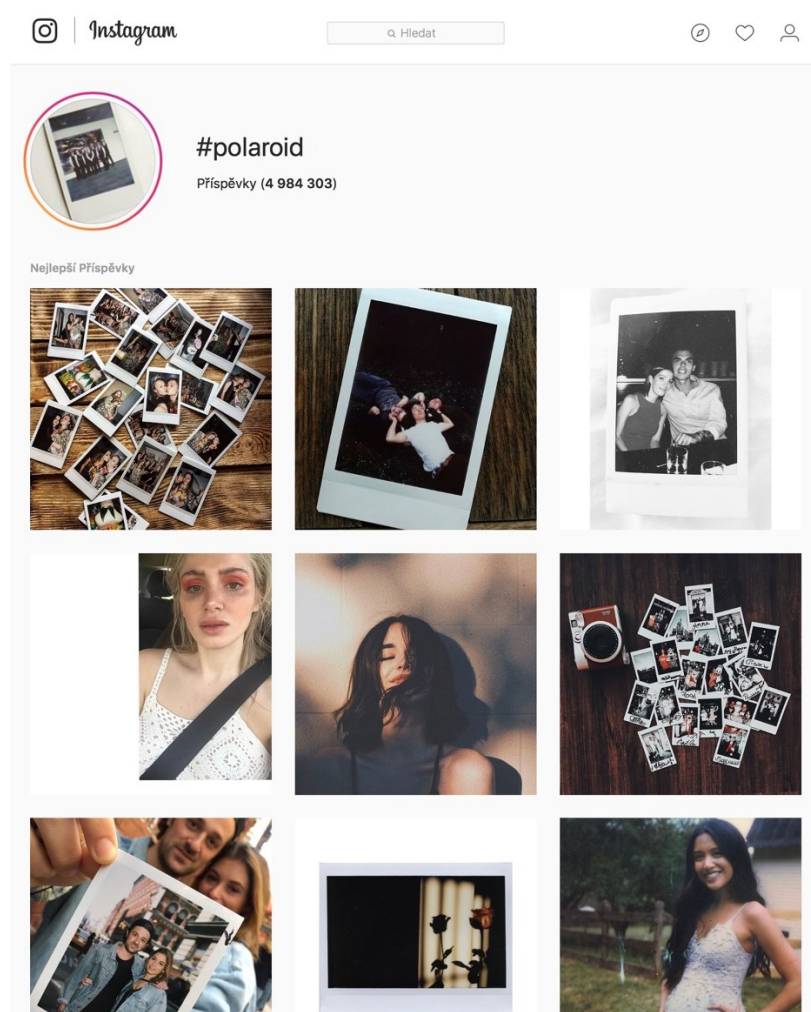
Asi nejzvláštnějším prvkem polaroidových magazínů je propojení originálního hmatatelného instantního filmu s digitálním instantním světem Instagramu. U většiny online magazínů je na místě jednoznačná spojitost. Instagram se stal hlavní doménou pro zveřejňování výsledků využití instantních materiálů. Je nekonečným zdrojem inspirace a shromažďování informací o nejnovějších trendech v tomto odvětví.

Díky této sociální síti vznikají fotografické instantní subkultury a profily, specializované na jeden specifický typ problému nebo téma v instantní fotografii (jako například peel-apart

film, exspirované filmy, fotografie z Instax Wide 300 a mnoho dalších). Mimo to zde máme neuvěřitelné množství profilů, které se zaměřují na objevování a zveřejňování práce nových tváří instantní fotografie.

Jako příklad těchto typů profilů může být český profil Polavoid, kde nalezneme celou škálu různých fotografií s polaroidem nebo instaxem s různými tématy. Dále například zmiňovaný profil Pryme Edition, který je propojený i se zajímavými články. A samozřejmě zde nesmí chybět oficiální profily Instaxu a Polaroid Originals, kde se zveřejňují nejlepší fotografie pořízené instantním materiálem těchto výrobců.

Instagram se stal velmi jednoduchým a příjemným prostředkem pro vystavování vlastní práce, ale slouží i k propojování lidí z různých koutů světa se stejnými zálibami.

Obr. 43 – Ukázka prezentace instantní fotografie na Instagramu

3.3 Polaroid Week

Polaroidový týden

Dvakrát ročně Polaroid fotografové z celého světa pracují týden na tom, aby všechny instantní snímky, které vytvářejí, řádně zviditelnili. Jarní polaroidový týden 2018 začal v neděli 22. dubna a trval do pátku 27. dubna. Je to skvělá příležitost ke sdílení vlastní fotografie, obdivování práce ostatních umělců a nadšenců, kteří fotografují na polaroid a přináší nové podněty k inspiraci pro polaroidové fotografování v roce následujícím.

Polaroid Week začal před 12 lety na Flickr, kdy se skupina fotografů rozhodla uspořádat týden, během kterého by mohli oslavovat instantní fotografii. Autoři fotografií se navzájem inspirovali a pokusili se o posunutí své tvůrčí hranice. Každý rok se stovky lidí sdílením svých snímků připojí ke skupině Polaroid Week. Nejprovedenější snímky jsou následně vybrány k prezentaci na oficiálních stránkách magazínu Polaroid Originals a jejich Instagramu. V této komunitě vznikají i nejrůznější výzvy od samotných fotografů, kdy je například určen materiál, na který mají účastníci výzvy fotografovat, odměnou za nejlepší snímek autor výzvy nabídne jako odměnu fotografický materiál.^[22]

4 SOUČASNÉ TENDENCE V INSTANTNÍ FOTOGRAFII V RÁMCI FOTOGRAFICKÝCH ŽÁNŘŮ

Zcela jistě instantní fotografie dnes není na ústupu, má velmi pevnou pozici v současné společnosti i na trhu mezi konkurencí. Zcela zjevně se začíná projevovat určité přesycení digitální dobou a projevuje se touha po něčem hmotném. Ať už fotografujeme na Polaroid Original materiál, který má své specifické vlastnosti a podání barev, nebo Instaxem se zářivými jasnými barvami, který je skvělým společníkem na cestách, jedná se o technologii, která má své zvláštní kouzlo, je nezaměnitelná a unikátní. Tento materiál má ohromný potenciál do budoucna.

Jeho dnešní využití se ale velmi liší od toho, jak byl používán během svého prvního vrcholu v 80. a 90. letech 20. století. V tu dobu se jednalo o materiál, který byl levný a tedy k dostání pro všechny. Polaroid zkrátka mohl vlastnit kdokoli a kdykoli mohl pořizovat fotografie za velmi nízké ceny. V profesionálním oboru jsme se s ním setkávali pouze jako s kontrolním a odpadovým materiálem, jelikož se s polaroidem zkoušela kompozice a expozice osvětlení především u módní a reklamní fotografie.

V dnešní době, po zániku firmy Polaroid Corporation, je situace zcela odlišná. Ještě před pár lety s polaroidem fotografovala pouze velmi malá hrstka nadšenců, která buď materiál zdělila nebo si ho za velký finanční obnos pořídila. Nyní je situace díky cenově přijatelnějšímu Instaxu a také nové globalizaci polaroidu o něco lepší. Po finanční stránce se však jedná o velmi drahý fotografický materiál a koníček.

Toto je hlavní důvod velké změny tématu a použití instantního materiálu obecně. V podstatě vznikly dvě skupiny fotografů. Jedna skupina jsou pouze nadšenci „amatéři“, kteří využívají většinou fotoaparáty a materiály od společnosti Fuji k zaznamenávání obrázků svých blízkých a rodinných zážitků. V tomto případě se jedná spíše o „stylovku“ a chuť vlastnit legendární polaroid než o touhu využít jeho pravý potenciál. A tak se dostáváme ke druhé skupině kde se nacházejí fotografové, kteří mohou být amatéry, ale pokouší se využívat materiál až na samé hranici jeho možností a snaží se z něj vytěžit maximum. A to jak z jeho kladů a osobitosti, tak z jeho chyb a nedostatků, které mohou při fotografování vzniknout. V tomto případě se jedná o umělecké využití materiálu, které bylo z velké části za svého vrcholu nevyužito a neprobádáno. Díky mezeře, která vznikla po ukončení výroby firmy Polaroid, začaly vyplouvat na povrch tzv. Expired filmy, u kterých do teď přesně nevíme, co můžeme očekávat a jak se budou při fotografování chovat.

Vzhledem k finančnímu rozdílu mezi původními a současnými instantními materiály vznikl nový pohled na klasická témata, která jsou fotografována. Díky tomu, že jeden snímek od společnosti Polaroid Originals stojí v přepočtu 65 Kč, fotograf (pokud samozřejmě nemá neomezené zdroje) více zvažuje co a jak bude fotografovat. Díky tomu jde vidět, co je pro jednotlivé autory podstatné a co chtějí zvětšit.

4.1 Panoramatická fotografie

Panoramatické snímky jsou při práci s instantním materiálem velmi lákavým žánrem. Je totiž velice jednoduché umístit pořízené fotografie vedle sebe a tím pádem vytvářet panoramata. Jelikož máme fotografie fyzicky tak zvané v ruce, můžeme je ihned po pořízení umístit za sebou. Touto technikou dosáhneme rozšíření úhlu pohledu fotografované scény. Pro dosažení nejlepší kompozice a návaznosti záběru můžeme fotografie umístit nejen vodorovně za sebou, ale i s mírným posunem svisle. Každý instantní materiál má navíc vlastní specifické rámečky, které při spojování záběrů nepřekázejí, naopak dotváří specifický vizuální prvek každé fotografie.

Matt Smith je fascinován plážemi a surfařskou kulturou, kterou je ve svém okolí obklopen. Fotografuje s polaroidem už více jak 10 let a zaměřuje se na využití již dnes vzácných expirovaných polaroidových filmů. Vytváří kompozice oslavující romantismus a jednoduchost. Mattův talent spočívá v zachycení krásných momentů v čase. Jedna z jeho fotografií byla vybrána na přebal The Pryme Editions 2017 Annual Journal.^{[23][24]}

Obr. 44 – Matt Smith, Oxwich Bay

*Obr. 45 – Matt Smith, Durdle Door, Dorset**Obr. 46 – Matt Smith, Fall Bay, Wales**Obr. 47 – Fotografie na přebal výročního katalogu Pryme Edition 2017,
Matt Smith, Perranporth, Cornwall*

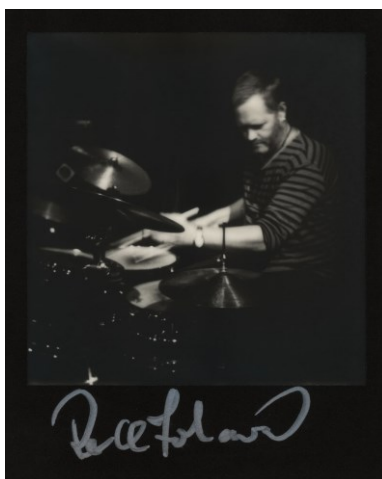
4.2 Koncertní fotografie

Ačkoliv se může zdát, že je instantní fotografie zcela nevhodná pro fotografování při zhoršených světelných podmínkách, opak je pravdou. Autorka Ioana Taut je toho důkazem. Vytvořila sérii takovýchto fotografií s názvem Instant Stage. Od roku 2014 navíc působí jako oficiální fotografka festivalu Garana Jazz v Rumunsku. Festival je považovaný za jeden z nejdůležitějších jazzových festivalů v Evropě. Ačkoliv fotografie nejsou ostré ani precizně exponované nesou v sobě velmi intenzivní prožitek, který je s těmito ztíženými podmínkami spojen. Z fotografie tak silně vystupuje hudebník a jeho nástroje. Výběrem použitého filmu, autorka tento prožitek jen umocňuje. Jedná se o černobílý materiál s černým rámečkem. Každá fotografie v sérii Instant Stage je zcela jedinečná, nejen z důvodu, že existuje pouze

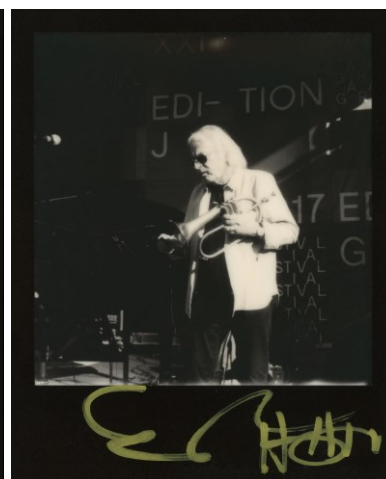
jeden jediný originál, ale téměř každá fotografie v sérii je osobně podepsaná hudebníkem, který je na fotografii zobrazen. Tyto portréty mají navíc silnou historickou hodnotu a vytváří z fotografie sběratelské předměty, což v instantní fotografii není vůbec ojedinělý jev. Ioana si tuto skutečnost velmi dobře uvědomuje. Výstupem z její práce je zin a série pohlednic.^{[25][26]}

Obr. 48 – John Scofield,

Obr. 49 – Per Oddvar Johansen

Obr. 50 – Enrico Rava

Obr. 51 – Ukázka zinu ze série Instant Stage

Obr. 52 – Ukázka pohlednice ze série Instant Stage

4.3 Módní fotografie

Instantní materiál a módní fotografie k sobě neodmyslitelně patří, a to zejména díky fotografům jako je Helmut Newton. Současná instantní módní fotografie je velmi silně ovlivněna stylizačními obrazovými prostředky, které instantní materiál nabízí. Je velmi složité nalézt hranici, kdy tento stylizační prostředek nepřevládá nad celou koncepcí fotografie. Problém, který není charakteristický jen v módní fotografii, ale v instantní fotografii obecně. V tomto odvětví je velké množství zobrazovacích jazyků od promyšlených kompozičních scén, úžasné práce se světlem, až po amatérskou fotografii.

Emily Soto je newyorská módní fotografka. Její fotografie vychází z kompozic klasickým obrazů. Využívá nedokonalosti, surovosti a jedinečnosti, kterou exspirované filmy polaroid poskytují. Velmi jemně pracuje se světlem. Jednou z podstatných věcí při práci s polaroidem je možnost zpomalit a promyslet veškeré detaily fotografie. S digitálními přístroji je naopak velmi snadné nasnímat velké množství záběrů, aniž by fotograf musel vnímat a především chtěl prostřednictvím své fotografie nějaké emoce předat. A právě Emilyiny fotografie tyto emoce diváku poskytují.^[27]

Obr. 53/54 – Fotografie Emily Soto s neznámými modelkami, 2014–2016

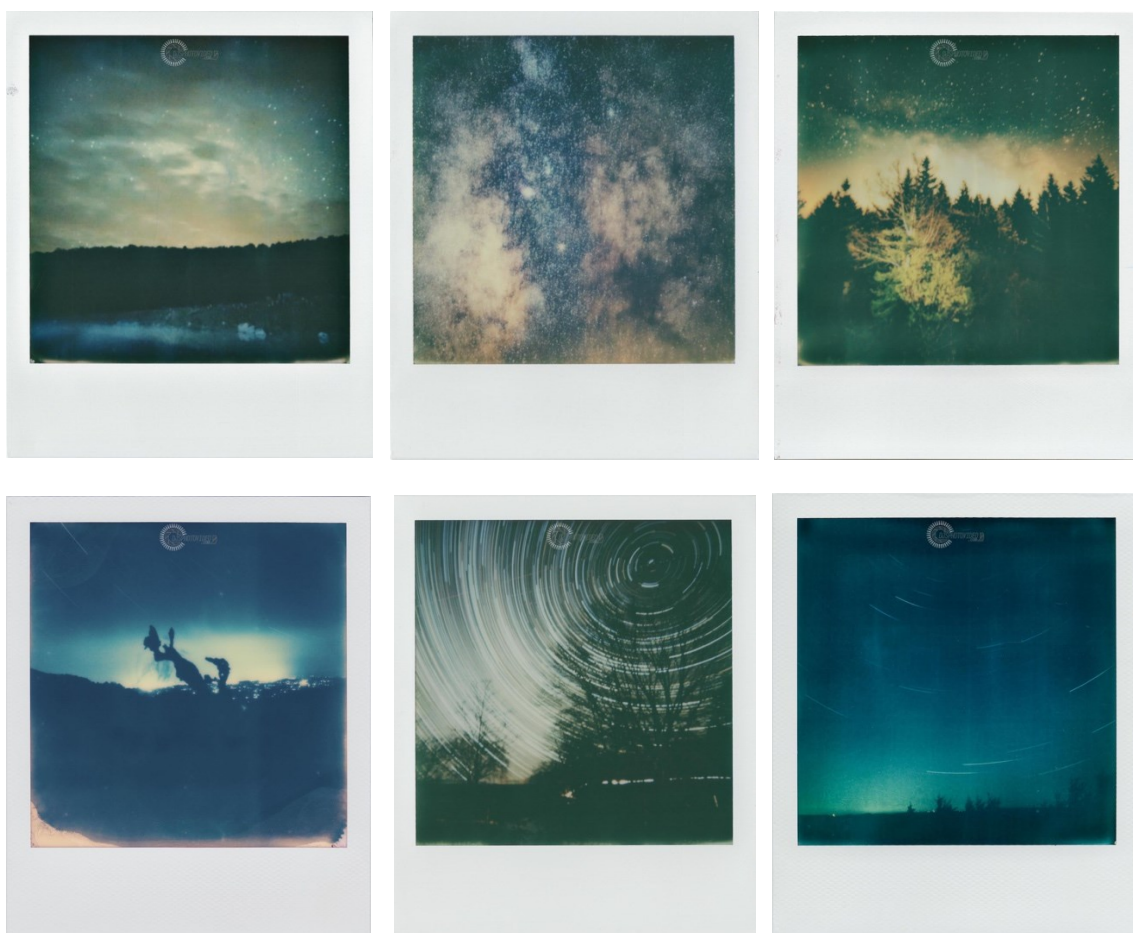
Jiný pohled na módní fotografii poskytuje autor Adam Rindy, mladý fotograf, který pracuje podstatně uvolněnějším způsobem. Netráví příliš mnoho času nad svícením fotografické scény, vytváří spíše lifestylové fotografie. Zaznamenává modelky a modely přirozeně a ne snaží se je zasadit do malebné až snové krajiny. Pracuje ze surovým prostředím a v některých případech tvoří zajímavé momentky.^[28]

Obr. 55/56/57 – Ukázka módní fotografie Adama Rindyho, 2016–2018, neznámý model

4.4 Noční fotografie

Astrofotografie tj. noční obloha, mléčná dráha, hvězdné stezky, takovéto fotografie předpokládají velmi kvalitní fotografickou kameru a nadprůměrnou světelnou optiku. Fotografu Danielu Steinu se toto podařilo spojit do funkčního celku v kombinaci s kamerou Polaroid SX-70 a citlivějším filmem Impossible Project IP600. Výsledné fotografie nejsou v souladu s kvalitou, která je od těchto technických snímků očekávána a vyžadována. Jeho práce nevzniká za účelem dokonalé technické fotografie pro umožnění studování hvězd, ale pro vytvoření snímků noční oblohy, které ještě s SX-70 nikdo nikdy nevytvořil. K polaroidu přešel až po zkušenosti s digitální astrofotografií, která ho ovšem neuspokojovala a proto začal experimentovat s instantním materiálem.^{[29][30]}

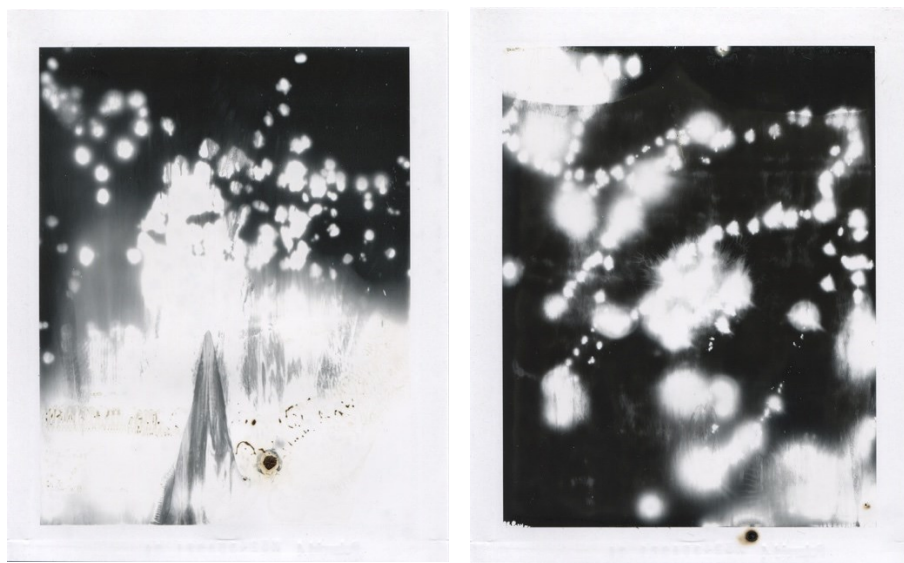
Obr. 58 – Ukázka tvorby Daniela Steina

4.5 Abstraktní fotografie

Phillip Stearns není fotograf, ale jeho experimenty s instantním materiálem jsou pozoruhodné. Zabývá se především elektronickými médii. Aniž by používal fotoaparát, dokáže vytvářet velice zajímavé abstraktní obrazce. Využívá k vytvoření svých snímků různých nástrojů a technologií. Vzniklé fotografie v divákovi mohou vyvolat předsudky, touhy, sny a obavy. Studie účinku vysokoproudu z transformátoru o velikosti 15.000 voltů v kombinaci s čisticími prostředky, například bělidlem, octem, sodíkem, peroxidem vodíku a soli na Pell-apart film Fuji FP100-45C barevný a Polaroid Type 55 černobílý poskytuje nový zajímavý pohled na abstraktní fotografii. Pokud hovoříme o abstraktní fotografii, její zařazení a definice je velmi složitá. Tento konkrétní výzkum umožňuje pohled na abstraktní fotografii jako na obrazy, které vznikají bez fotografického přístroje a komponování v hledáčku.^[31]

Obr. 59 – Ukázka ze souboru Philipa Stearnse používající barevný film, test001a test002, 2013

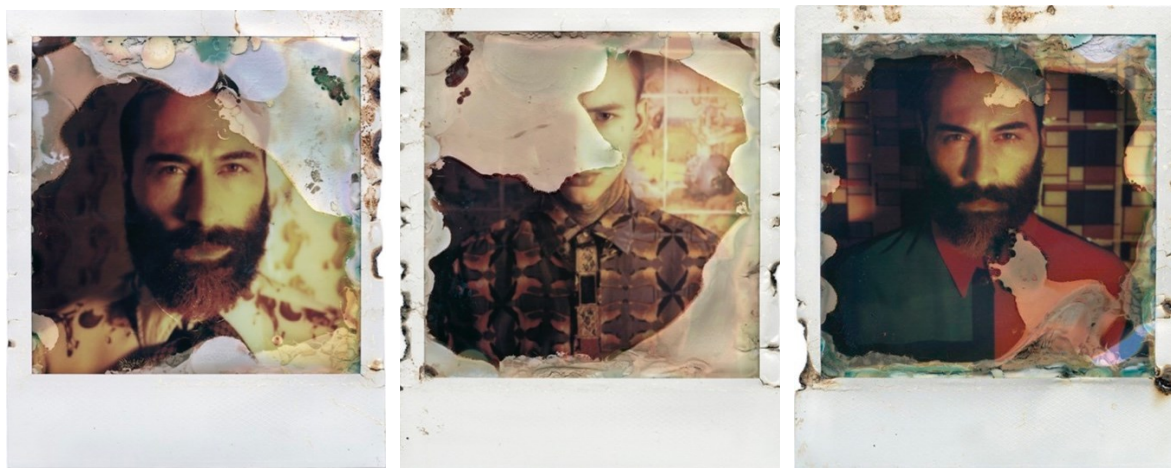

Obr. 60 – Ukázka ze souboru Philipa Stearnse používající černobílý film, test001 a test003, 2014

4.6 Portrétní fotografie

Současná instantní portrétní fotografie je velmi oblíbený žánr. S takovými fotografiemi se můžeme setkat téměř všude, ať už v magazínech nebo na instagramu. Na fotografiích jsou vyobrazené z největší částí postavy, slavné či nikoliv. Důležitá je informativnost záběru a nabývající historická hodnota portrétní fotografie. Běžně vzniká nespočet fotografií z nejrůznějších společenských událostí, nebo běžných rodinných portrétů.

V umělecké tvorbě se pak setkáváme s nejrůznějšími pokusy o co nejsilnější stylizaci všedního portrétního. Například autor Oliver Blohm obyčejný portrét díky manipulaci během vyvolávacího procesu v mikrovlnné troubě, dosahuje unikátního vzhledu fotografií. Dále využívá nejrůznější techniky jako je přenášení emulze a její následná manipulace, dvojexpozice, ruční zásahy – dokreslování a vytváření grafik přímo na fotografii. S dalším přístupem k portrétní fotografii, konkrétně s dokumentováním lidí v komunitě, ve které se sám fotograf pohybuje, se můžeme setkat například u fotografa Ryana McGinleyho, který nafotografoval v letech 1993–2003 okolo 1500 portrétů. Na fotografiích jsou jeho přátelé, spolupracovníci, ale i jeho vlastní autoportréty. Fotografie byly poprvé vystaveny v roce 2017 v Denveru jako součást souboru *The Kids Were Alright*.^{[32][33]}

Obr. 61 – Portréty Olivera Blohma vzniklé působením mikrovlnného záření, model neznámý, 2014

Obr. 62 – Ryan McGinley, *autoportréty*, 1993–2003Obr. 63 – Ukázka ze souboru *The Kids Were Alright*, 1993–2003

4.7 Krajinářská fotografie

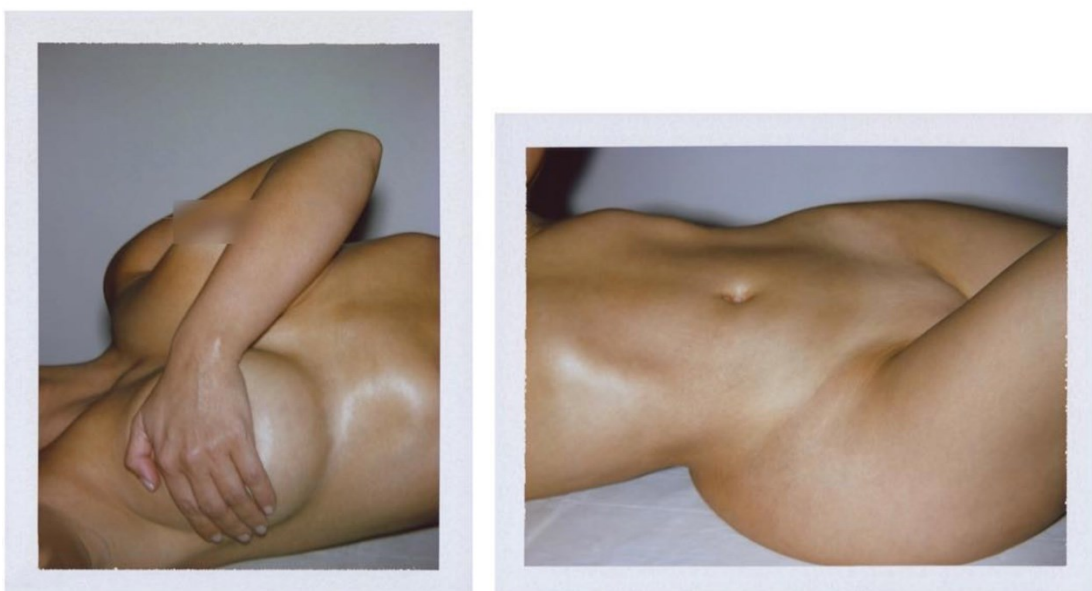
Neméně důležitým a možná ještě častěji fotografovaným žánrem je krajinářská fotografie. Kouzlo instantní fotografie v zachycení okamžiku přírody, plynutí času a světla je nepopsatelné a právě díky tomu tak oblíbené. Díky specifickým vlastnostem instantního materiálu se téměř každá fotografie stává romantickou, snovou a surrealistickou intimní krajinou. Fotografie Julie Beyerové jsou přesně takové. Velmi často využívá expirované filmy a jejich specifické malby při vyvolávání. Tato obliba v expirovaných filmech je v krajinářské instantní fotografii takřka pravidlem.^[34]

Obr. 64/65/66 – *Grand Canyon National Park; Mono Lake South Tufa; Joshua Tree National Park*

4.8 Erotická fotografie a akt

Polaroid již ve svých začátcích umožnil díky své instantnosti zaznamenávat fotografie z intimního života, jelikož odpadla potřeba návštěvy tmavé komory a laboratoře. Fotografie najednou bylo možné mít okamžitě k dispozici, aniž by bylo potřeba intimní místnost vůbec opouštět. Co se odehrávalo před objektivem nikdy nespátlil laboratorní technik. Existuje spousta erotických fotografií polaroidu první generace, které potvrzují, že úspěch instantní fotografie byl pravděpodobně částečně vybudován na zábavě pro dospělé. Tematika aktu a erotična je velmi rozsáhlá. V současné době je sexuální tematika v prostředí internetu a smartphonů velice ožehavým tématem. Vznikají zcela nové oblasti a pojmy, jako je například *sexting* a ztráta soukromí z důvodu sdílení choulostivých dat v prostoru internetu je palčivě aktuální.

Instantní materiál umožňuje určité skupině lidí znovu objevovat návrat nepatrné části soukromí. Nepatrné z důvodu toho, že v současné technicko-pokrokové době není problém fotografie zdigitalizovat a sdílet právě na internetu. A tak se i děje s fotografiemi které lze zařadit do skupiny aktu. Krásné ženy a muži zahlcují internet. Například Kim Kardashian má instantní fotografii v oblibě, využívá ji v kampaních k prezentaci své značky.

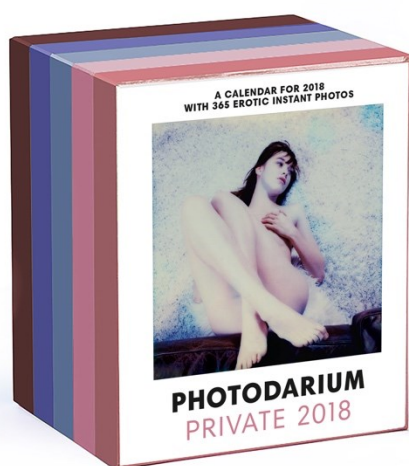

Obr. 67 – Kim Kardashian, autor Vanessa Beecroft, 2018

Obr. 68 – Anonymní fotografie, autor i modelky neznámé

Projekt PHOTODARIUM je kalendář, který umožňuje odkrývat každý den novou fotografii. Na každé kalendářní stránce je jedna instantní fotografie a na zadní straně zkrácený popis fotografie a informace o autorovi. Nejnovější kalendář pro rok 2018 je tématicky zaměřen právě na akt a intimitu a nese příznačný název: PHOTODARIUM PRIVATE 2018.^{[35][36]}

Obr. 69 – Ukázka kalendáře Photodarium Private 2018

5 OSOBNOSTI SOUČASNÉ INSTANTNÍ FOTOGRAFIE

Nejvýznamnější osobnosti současné instantní fotografie a seznámení s jejich tvorbou, technikami a přístupem k instantnímu materiálu.

5.1 Maurizio Galimberti

Maurizio Galimberti je italský fotograf známý svou zvláštní technikou Polaroid Mosaics, díky ní našel svůj vlastní způsob vyjadřování dynamiky, tím že znovu vyvolává a zaznamenává realitu.

Narozen v Como v Itálii v roce 1956, Maurizio Galimberti je mezinárodně uznávaným fotografem, „instantním umělcem“ a tvůrcem Dada Polaroid Movement. Jeho styl fotografie se rozvíjí v čase prostřednictvím rozměru výzkumu a objevu rytmu a pohybu.^[37]

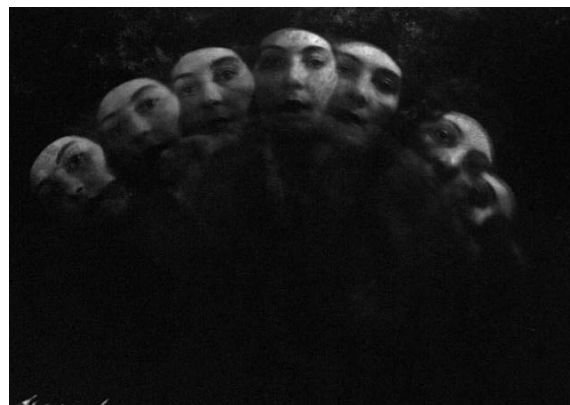
Své první kroky podnikl ve fotografování s kamerou Widelux pro snímání na silnici, až pak objevil Polaroid. V roce 1983 započala jeho vášnivá posedlost Polaroidem. Od počátku devadesátých let jeho jméno bylo spojeno s použitím instantního filmu v souvislosti se vznikem polaroidních mozaik, které byly inspirovány futurismem a kubismem.^{[38][40]}

Zpočátku se jeho tvorba zabývala převážně portrétem. V jeho tvorbě je velmi zřejmý odkaz na Fotodinamismo a Bragagliovy studie rytmu a pohybu. Futuristický fotodynamismus se snaží uvolnit fotografii ze statické povahy snímku a dát přirozenému pohybu nový rozměr. Tudíž dynamické fotografie nejsou „přemísťovány,“ ale jsou oživované neboli „animoované,“ s úmyslem odrážet a vnímat trajektorii gesta pohybu. Na těchto fotografiích jsou pohyblivá těla abstrahována, můžeme sledovat jejich umístění v čase a prostoru a tak identifikovat jejich trajektorii.^{[38][39]}

Galimbertiho práce využívá velmi zdařeným způsobem princip fotografického shromažďování jednotlivých snímků Davida Hockneyho do inovativního a zajímavého směru, který zobrazuje jak polaroid dokáže zachytit vývoj času, prostoru a dynamiku pohybu, aniž by přitom docházelo k lineární formě videa.^[39]

Obr. 70 – Anton Giulio a Arturo Bragaglia, *Poly-physiognomický portrét Umberta Boccioni, 1911-12. Milan, soukromá sbírka*

Obr. 71 – Anton Giulio Bragaglia, *fotodynamický portrét ženy, 1924*

Obr. 72 – Arturo Bragaglia, *model nezámý, 1920/33*

Obr. 73 – Maurizio Galimberti, *Cathrin Zeta Jones, 2003*

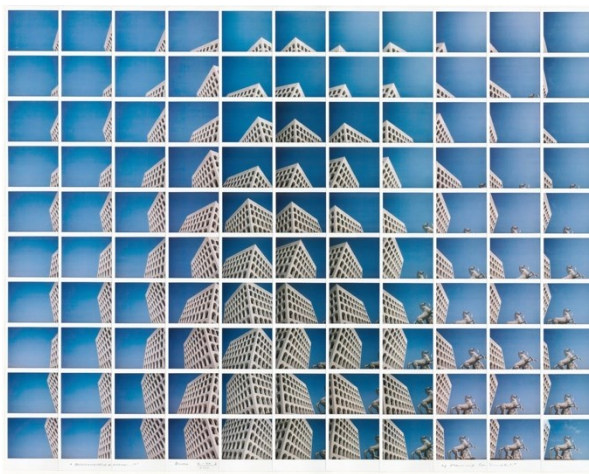
Maurizio ve své tvorbě postupem času techniku „Mosaico“ brzy přenáší nejen na vyobrazení tváří, ale i krajin, architektury a měst. Galimberti využívá svůj cit pro kompozici, která se stává velmi podstatným atributem každého obrazce a střídá ho s hledáním rytmu, jehož jsou mozaiky příkladem. Svými snímky se pokouší dosáhnout určitého rozdělení reálné skutečnosti, které po následném spojení v jeden velký výsledný obrazec obsahují fotografie z různých úhlů pohledu. Vytváří novou dimenzi a prostorovou iluzi, které divákovi předkládá. Tento způsob práce umožňuje dva různé způsoby vyprávění stejné skutečnosti.^{[38][39][40]}

Obr. 74 – David Hockney, *Bazén v Los Angeles*, s polaroidy Davida Stoltze & Iana Falconera, 1978.

Obr. 75 – David Hockney, *Gregory plave*, Los Angeles, 1982

Obr. 76 – Maurizio Galimberti, *série Metacittafisica* 2005

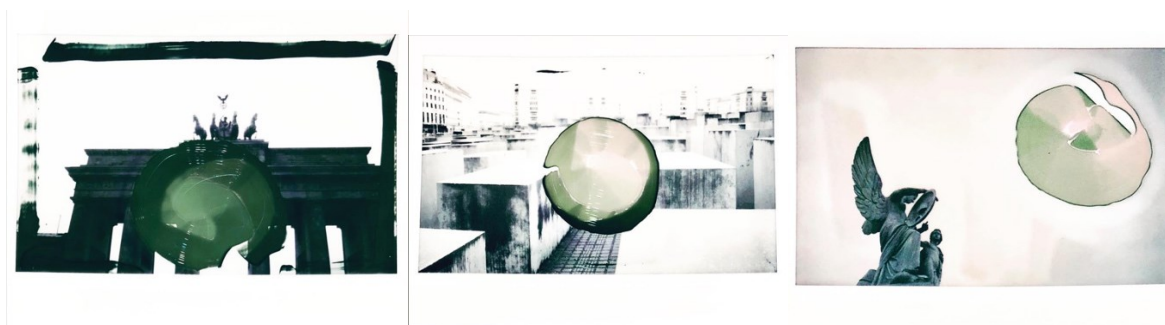
Ve světě kinematografie, umění a kultury se produkuje mnoho portrétů. Popularita a úspěch, s nimiž je tato reprezentace tváří přijata, ho přivedly k portrétování na filmovém festivalu v Benátkách. Jeho portrét Johnnyho Deppa, vytvořen během benátského filmového festivalu v roce 2003, byl vybrán na obálku Times Magazine.^[40]

Obr. 77 – Maurizio Galimberti

Obr. 78 – Obálka časopisu Time Magazine,
foto: Maurizio Galimberti, Johnny Depp, 2003

Maurizio ve své práci rovněž velmi rád využívá různých zásahů do fotografické emulze, která se teprve vyvolává a není zcela ustálena. Pod pojmem ustálena rozumíme, že je ve stavu kapalném (želatinovém), dokud se materiál neustálí (nevyschne). Různými manipulacemi, především kombinací tlaku a tahu vytváří určité nedokonalosti a chyby, které způsobí, že je výsledná fotografie nestandardní. Využívání prvků náhody, chyby či dekonstrukce není v umělecké oblasti ničím novým. Element chyby využívá řada uměleckých hnutí a spolků od dadaismu a futurismu přes op art a pop art až po novomediální umění.^{[38][39]}

Obr. 79 – Maurizio Galimberti, Ukázka série Without story (Bez příběhu), 2018

5.2 Nobuyoshi Araki

Japonsky 荒木 経惟 Araki Nobuyoshi, narodil se 25. května 1940 v Tokiu.

Japonský fotograf a současný umělec, také známý pod přezdívkou Araki.^[41]

Araki bez pochyby přitahuje pozornost po celém světě kvůli fotografickému tématu kterému se věnuje, ale především díky uměleckým zásluhám jeho fotografií. Jeho umění bylo silně ovlivněno rychlým nárůstem komercialismu a urbanizace v Japonsku, který začal po konci druhé světové války. Mnohé z jeho obrazů také poskytují vizuální odkazy na japonské dějiny a tradice. V užitém umění se objevují pouliční scény, květy a ženské tělo v japonském otroctví. Sex a smrt jsou hlavním tématem jeho práce.^{[42][43][44]}

Araki vydal mnoho fotografických knih dokumentujících jeho každodenní život. Fotografoval svou ženu na líbáncích a pokračoval v celém průběhu jejich manželského života. Dvě z jeho publikovaných sbírek Sentimental Journey (1971) a Winter Journey (1991) znázorňují fotografie jeho ženy na počátku jejich manželství a těsně před její smrtí.^{[41][43]}

Obr. 80 – Sbíрка Sentimental Journey, 1971

Obr. 81 – Sbíрка Winter Journey, 1991

„Vytvořit z něčeho dynamického statické je určitým způsobem smrt. Fotoaparát, fotografie samy o sobě evokují smrt. O smrti přemyslím i když fotím. Je to možná východní, buddhistické vnímání. Fotografii bylo souzeno, aby byla spojena se smrtí. Realita je barevná, ale v počátcích fotografie skutečnost zbavovala barevnosti a transformovala ji do černé a bílé. Barva je život, černá a bílá jsou smrt,“

– Nobuyoshi Araki, Intimní deník Nobuyoshi Arakiho, 2012

Araki ve své fotografické tvorbě pracoval také velmi intenzivně s polaroidem, který využíval, jak sám výše popisuje, především k zaznamenávání života a smrti.

Polaroidová tvorba se postupně stává barevnou, ale témata zůstávají neměnná.

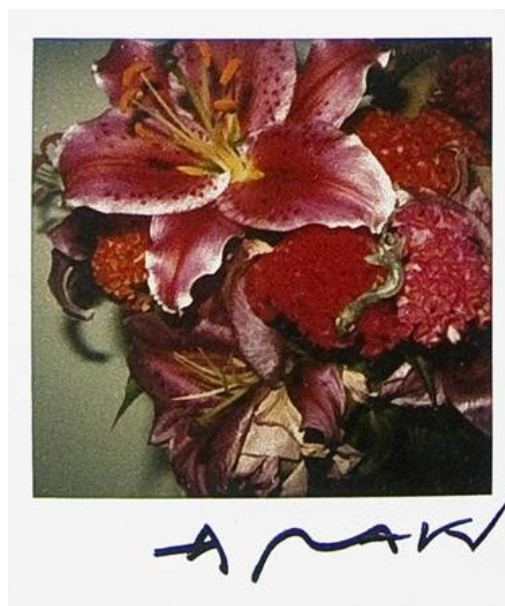
Aarakiho tvorbu si převážně spojujeme s erotičnem, technikou *bondage* a sexualitou celkově. Ovšem málo kdo vnímá doplňkové motivy, kterým se Araki věnuje. Nedovolím si tvrdit, že jsou to vedlejší motivy, a to z důvodu toho, že v celkovém kontextu prostupují celou jeho tvorbou a dotváří komplexní celek. Jedná se o fotografie květin, nebe a mraků. Jeho spojení křehkého ženského těla s drsným a utaženým lanem je pro mě unikátní způsob, jak propojit surový obraz sexuálních hrátek s hledáním krásna, nebo dokonce jemností (s určitou dávkou nadsázky).^{[43][44]}

Obr. 82 – Ukázka bondáží, modelky neznámé

Obr. 83 – Ukázka ze série „Untitled“

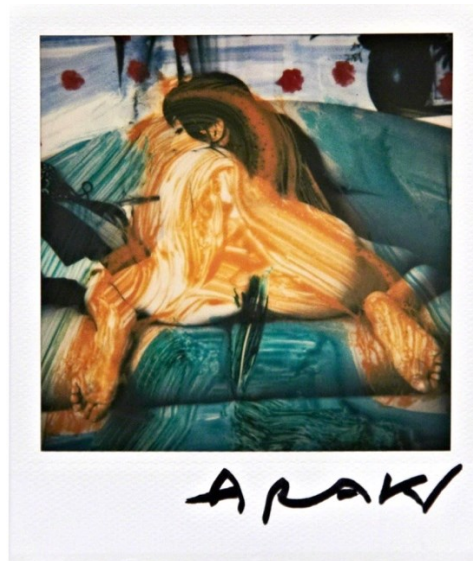
Obr. 84 – Květina, Tokyo 1940

Ať už je na snímku ženské tělo nebo květina, sexuální napětí z těchto snímků na diváka vyzařuje téměř identicky. K propojení těchto motivů na polaroidovém médiu mu posloužily i koláže. Dva různé snímky propojoval rozstříhnutím a následným spojením v jeden celek. Velmi často můžeme zahlédnout na jeho fotografiích různé ještěry nebo kočku. Tato zvířata mají plnit účel určitého převtělování autora do těchto kompozic, kdy si přál být jejich součástí, nejen jako pozorovatel, ale i jako aktér.^[43]

Obr. 85 – Ukázka koláží

Kvůli celkovému nepochopení a především kvůli nespočetným problémům se zákonem, v určitých zemích jeho dílo nemohlo být vystavováno. Araki si začíná pohrávat se zabarvováním určitých částí těla a postupem času toto zbarvování přesouvá i do své celkové tvorby, kdy už je vnímané jako neodmyslitelná součást obrazu.^{[43][44]}

Obr. 86 – Lady Gaga focení pro Vogue Japonsko Obr. 87 – Polaroid, 1990

Mnoho z Arakiových fotografií (zejména polaroidů) bylo mezinárodně vystavováno na sólových výstavách a na současných uměleckých výstavách.

Jeho práce je nyní zahrnuta do velkých sbírek moderní fotografie a do stálých expozic v řadě muzeí současného umění.

5.3 Andrew Millar

Andrew Millar, narozený v roce 1983, je britský umělec, jehož práce se zaměřuje na portrét. Při bližším zkoumání si nejde nepovšimnout symboliky života a smrti. Andrew byl zpočátku fascinován různými tiskovými procesy a až později se začal zajímat o fotografii. Zanedlouho se seznámil s klasickým a téměř zapomenutým fotografickým materiálem typu Polaroid. Od té doby se neustále pokouší posouvat hranice a zkoumat manipulační potenciál tohoto unikátního světlocitlivého materiálu, který s velkou oblibou užívá pro své koláže. Využívá digitálně manipulované fotografie, které pomocí Instant Labu přenáší na fotografický materiál polaroid. Toto propojení digitální a analogové technologie v jeho práci, mu umožňuje dosahovat specifického výsledku exponování, který je díky možnosti post produkování naprosto kontrolovaný. Kompozice jsou vytvářeny záměrně tak, aby bylo možné dosáhnout co největšího kontrastu. Využívá černobílý materiál, a tím vzniká prostor pro následné manipulace. Při následném zpracování již exponovaného polaroidu odděluje zadní stranu filmu od vytvrzené pozitivní emulze, která se nachází na průhledné pvc podložce. Na zadní stranu aplikuje převážně plátky drahých kovů, jako je 24k plátkové zlato nebo stříbro, často taky používá

akrylovou barvu. Někdy kombinuje pokrývání přední i zadní strany. V procesu dokončení vše dotváří ručně a vytváří tak unikátní koláže. Tímto způsobem je každá fotografie originál. Jeho tvorbou prostupují dva ústřední motivy, portrét a snové kompozice, ve kterých se pokouší zachytit směr reality a fantazie.^{[45][46]}

Obr. 88 – Ukázka portrétů a snových kompozic

Již při prvním pohledu na jeho koláže si lze povšimnout určité podobnosti s dílem Gustava Klimta, při jeho známé zlaté fázi. Počínaje jeho Pallas Athenou, v roce 1898 vytvořil Klimt sérii obrazů, kde ve značné míře používal okrasných zlatých plátek a plochou, dvourozměrnou perspektivou, která připomíná byzantské mozaiky. Jeho obrazy byly plné nevšedních prvků, výrazných linií, splývajících vlasů, květin, geometrických vzorů a sytých barev. Tyto prvky velmi silně korespondují s tvorbou Andrewa Millara.

Obr. 89 – Ukázka portréty A. Millara
v porovnání s dílem Gustava Klimta

Obr. 90 – Gustav Klimt, Portrét Adele Bloch, 1903/07

Při podrobnějším zkoumání kompozičních principů a symbolů, které ve svém díle využívá, často můžeme narazit na vyobrazení lebky ve spojení s květy, lidským tělem nebo portrétem. To nám velmi silně evokuje zátiší vanitas či memento mori, poukazující na pomíjivost a marnost života a lidského úsilí.

Obr. 91 – Ukázka fotografií využívající motiv lebky, neznámý model, 2014/18

Motiv květin i podobnost s volbou portrétovaného modelu s japonskou symbolikou si dovoluji přirovnat k tvorbě Nobuyoshi Arakiho. Oba autoři přistupují k tématu života a smrti různými vizuálními vyjadřovacími prostředky.

Zatím co Araki hledá podobnost a pomíjivost krásy ženského těla v květinách a postupem času dochází k propojování těchto dvou rovin pomocí koláží, Millar tyto dva prvky spojuje okamžitě. Květiny spíše nabývají pouze dekoračního vizuálního dojmu. Možná se jedná

o klamný dojem, kdy divák má chuť propojovat a pokoušet se hledat nějakou symboliku tam, kde není zcela zřejmě obsažena.

Obr. 92 – Ukázka portréту A. Millara v porovnání s portrétem N. Arakiho

Obr. 93 – Ukázka koláže N. Araki

Nicméně Millar se těšil mezinárodním sólovým výstavám v Paříži, Berlíně, Barceloně a New Yorku. Předvedl svou práci také v galeriích po celé Británii.^[45]

5.4 Dan Isaac Wallin

Dan Isaac Wallin je fotograf ze Švédska, který uniká z civilizace, prochází přes pouště a cestuje na vzdálené ostrovy. Při jeho cestách ho vždy doprovází velkoformátové kamery a film Polaroid. Vydává se na dobrodružství na několik týdnů, medituje a pozoruje okolní přírodu. Navzdory časovým pásmům a všem těžkostem, když kompozice ožije, stojí to za to. Pro Wallina je to unikátní moment. V okamžiku expozice se objeví něco většího, něco mimo vztah mezi perspektivou, kamerou a předmětem. Fotografování je pro něj proces obsahující jisté neodmyslitelné vlastnosti – umělecké, technické a řemeslné expedice.^[47]

Práce s velkým formátem ho přitahuje především proto, že fotografování touto kamerou je zdoluhavý až meditativní proces. Moment přehození stínící látky přes hlavu při komponování snímku si plně užívá.^{[48][49]}

Jeho hlavním tématem je krajina. Ať už ji nazýváme snovou nebo meditativní, oba tyto výrazy jsou na místě.

Obr. 94 – Postup a vybavení při vytváření fotografií D. I. Wallina

Wallin své fotografie nepostprodukuje, využívá expirované filmy. Experimentuje nejen s typem filmu ale i s vyvoláváním. Záměrně prodlužuje nebo zkracuje dobu vyvolávání, ovlivňuje teplotu, ať už tím, že některé polaroidy zahřívá, nebo naopak ochlazuje třeba ve sněhu. Tyto vyvolávací manipulace mu umožňují dosáhnout onoho efektu mlhavosti a tajemnosti jeho fotografií. Expirované filmy se vyznačují posunem barevnosti a taky si žádají individuální expoziční časy. Ke každému konkrétnímu filmu fotograf musí objevit jaká expozice a vyvolávání je pro dosažení požadovaného výsledku zapotřebí. Žádné dva expirované filmy nejsou stejné.^[49]

Obr. 95 – Fotografie krajiny na expirovaný materiál

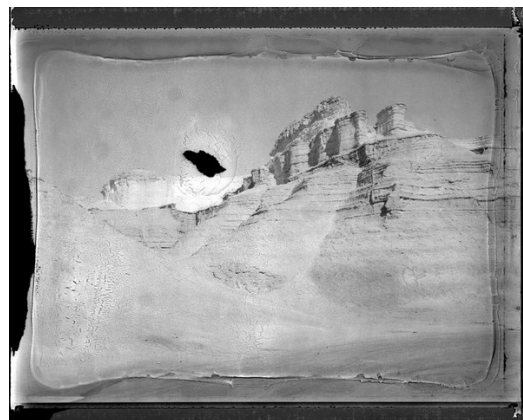
Velmi často si ve své tvorbě pohrává s chybou, jenž exspirovaný polaroidní materiál nabízí. Jeho styl uvažování a práce s černobílým materiálem evokuje tvorbu Ansela Adamse, který se také velmi silně zajímal o harmonickou a především atmosférickou krajinu. K Adamse novým nejznámějším krajinářským fotografiím patří zejména záběry Yosemitekého národního parku.

Roku 1932 v Kalifornii založil s nejvýznamnějšími americkými fotografy sdružení s názvem Skupina f/64. Je autorem mnoha knih o teorii a praxi fotografické techniky. Společně s Fredem Archerem stál u vzniku techniky zonálního systému.^{[47][48]}

Skupina f/64 – Jméno skupiny vzniklo z fotografického termínu pro clonu f/64. Termín f/64 označuje nejmenší clonu nastavenou na velkoformátové kameře, díky které se dosahuje maximální hloubky ostrosti, což umožňuje dosažení ostrosti od popředí do pozadí. Jednalo se tedy o protiproud převládajícímu stylu piktorialismu.^[50]

Obr. 96 – Ansel Adams, Canyon de Chelly, Národní památka, Arizóna, 1942

Obr. 97 – Fotografie od D. I. Wallina v porovnání s fotografií A. Adamse

Dan Isaac Wallin dokázal tyto dva zdánlivě nepropojitelné směry využít při své tvorbě a ve svůj prospěch. Při používání velkoformátového přístroje, který umožňuje dosahovat vysokého clonového čísla, se takřka očekává dodržení perfektní ostrosti a čistoty fotografického obrazu. Wallin díky vlastnostem a způsobu práce s instantním filmem tyto pravidla zcela popírá.

Při práci s černobílým instantním filmem vznikají fotografie, které jsou na první pohled téměř zaměnitelné s klasickým černobílým velkoformátovým výstupem. Dokonce by se daly zaměnit i s kolodiovým procesem. Instantní materiál a jeho emulze na jeho snímcích vytváří dojem ušlechtilé techniky.

Obr. 98 – Ukázka černobílé fotografie D. I. Wallina

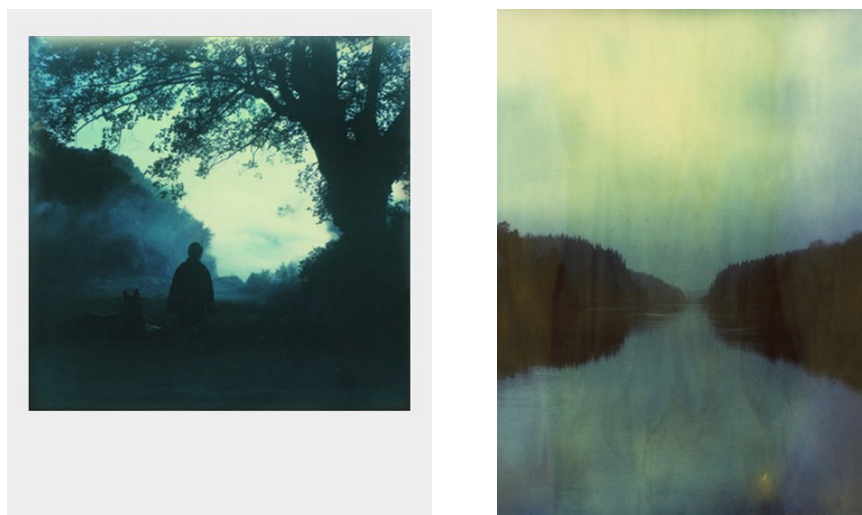
Barevnou tvorbu si můžeme porovnat s fotografiemi Andreje Tarkovského, který od roku 1979 do roku 1984 shromažďoval materiály pro film „Nostalgie“, který fotografoval na Polaroid. Tyto práce byly zahrnuty do knihy *Instant Light*, publikované v roce 2006.

Tarkovského snímky ranní mlhy v krajině jsou plné mysticismu a úžasného světla. Z fotografií velmi intenzivně pocítujeme atmosféru, kterou se mu na instantní materiál podařilo zachytit. Ostatně i jako v jeho kinematografické tvorbě.

Na jedné z pracovních cest, kdy v Uzbekistánu studoval prostředí pro svůj film (film, který poté nikdy nenatočil), se rozhodl věnovat třem starším muslimům fotografii, kterou pořídil. Nejstarší, který si snímek prohlédl jen zběžně, fotografii vrátil se slovy: „Proč zastavovat čas?“ Tarkovský často přemýšlel o plynutí času a přál si jen jedinou věc: zastavit ho, dokonce i kdyby jen rychlým pohledem na okamžité snímky polaroidu.^[51]

Obr. 99 – Andrej Tarkovský, fotografie krajiny (vlevo) v porovnání s fotografií D. I. Wallina (vpravo)

Obr. 100 – Andrej Tarkovský, fotografie krajiny (vlevo) v porovnání s fotografií D. I. Wallina (vpravo)

Podobný velmi intenzivní prožitek vyzařují i fotografie Dana Isaaca Wallina. Jeho fotografie jsou neuvěřitelně jemné v kresbě a podání barev, předkládají velmi citlivě vyváženou kompozici. Jeho krajina je plná emocí, velmi úspěšně se mu daří tyto emoce a mystično zastavit v čase, splynout s krajinou, a zachytit na polaroid.

Obr. 101 – Dan Isaac Wallin, fotografie krajiny

5.5 Oliver Blohm

Oliver Blohm se narodil v roce 1987 v Schwerinu v severním Německu. Jako student velmi rád experimentoval v temné komoře s alternativními technikami pro vyvolávání analogových filmových materiálů. Tyto experimenty vedly k různým projektům v oblasti fotografických médií a publikací. V roce 2011 se přestěhoval do Berlína, aby přenesl své teorie do praxe.^{[52][53]}

Obr. 102 – Ukázka portrétů Olivera Blohma ve čtvercovém formátu

Oliver je známý svými surrealistickými, temnými a mystickými portréty, které vypadají jako namalované obrazy. Jeho tvorba je na hranici mezi malbou a fotografií. Experimentální tvorba snímků vytváří jedinečné efekty, které posouvají hranice tradičních analogových procesů. Převážná většina jeho fotografií je vytvářena pomocí velkoformátového fotoaparátu 8×10 a polaroid filmu. Jeho portréty jsou inspirovány berlínskou módní scénou. K dnešnímu dni vytvořil více než 150 analogových originálních děl. Oliver vyniká prací se světlem. Převážně ve své práci využívá stálé světlo. Světlo je jedním z jeho hlavních zdrojů inspirace a nejdůležitějším nástrojem. Upřednostňuje delší expozice, miluje hru světla a stínu. Výběr modelu neponechává náhodě, nezaměřuje se pouze na dokonale nádherné modely, jak je v dnešní módní fotografii zvyklostí, ale naopak se pokouší ve své práci nacházet krásno i v obyčejných lidech.^{[52][53]}

Obr. 103 – Ukázka barevných portrétů Olivera Blohma

Obr. 104 – Ukázka černobílých portrétů Olivera Blohma

Jeho nekonvenční přístup k módní fotografii a fotografii samotné, kdy nechává divákovi prostor k interpretaci a přidání vlastního názoru, přitahuje k jeho fotografiím pozornost. Nepokouší se vyprávět příběh, který je již vysvětlen, naopak chce vyprávět příběh, který má otevřený konec a umožňuje divákovi prostor k vlastní interpretaci.

Portrét výrazně prostupuje celou jeho tvorbou. Soubor portrétů manipulovaných pomocí mikrovlnné trouby poukazuje na vynalézavost a chuť experimentovat a objevovat nové možnosti tohoto materiálu. Při použití mikrovln je proces vyvolávání opravdu neřízený, a tak vede k jedinečným chybám, jako například zajímavé textury, tvary a popáleniny filmu. Po-
dařilo se mu vytvořit sérii obrazů, které jsou v jejich fyzickém vzhledu jedinečné.^[32]

ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zmapovat současné technologické možnosti a tvorbu autorů využívajících instantní fotografie. Tato práce vznikla na základě vlastních zkušeností s instantním materiálem a problematikou s tím spojenou.

Zvláštní pozornost věnuji uspořádání a zařazení jednotlivých fotografických žánrů a z nich vyplývajících současných tendencí v tomto odvětví.

Jedním z podstatných zjištění je uvědomění si, že proto, aby instantní fotografie mohla být zachována i pro další generace je velmi důležité nadšení fotografů amatérů. Ti mají zcela odlišný přístup práce s tímto médiem než profesionální fotografové, kteří toto médium využívají pouze k doplnění své současné tvorby nebo jako doprovodný materiál.

Touha po dokonalé fotografii tak vymezuje přesné hranice, kam až může instantní fotografie zasahovat a být užívána. Z důvodů velmi silné stylizace, kterou polaroid poskytuje, se nehodí jako profesionální médium, protože technické možnosti tohoto filmu neodpovídají současným požadavkům na dokonalou fotografii. Na druhou stranu tato nedokonalost je jednou z nejsilnějších předností polaroidu. Umožňuje únik od digitálního světa a vytváření něčeho originálního. I sám výrobce tvrdí, že žádné dvě fotografie nikdy nebudou stejné a to je jeden z důvodů, že mnoho uživatelů dokáže navázat silné pouto s tímto materiálem.

Stylizační vlastnosti tohoto materiálu jsou tak silné, že v určitých případech překonávají samotný obsah fotografie. Občas je dobré vytvořit fotografii u které divák nemusí hledat hlubší myšlenku. Právě proto je instantní materiál nenahraditelným médiem.

Teoretická práce slouží jako výzkum a podklad k vytvoření mé praktické části bakalářské práce, ve které se zabývám obnovou zapomenuté, již v dnešní době nevyužívané technologie. Ta má v současnosti velmi mnoho alternativ, které jsou levnější, rychlejší a mají kvalitnější výstup. Tato technologie musí mít velmi silný stylizační prostředek, díky kterému autorské fotografie získají jedinečné kouzlo.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Polaroid.com: History* [online]. polaroid.com [cit. 2018-03-24].
Dostupné z: <https://www.polaroid.com/history>
- [2] LINDBLOM, Keith L. *American Chemical Society: Edwin Land and Polaroid Photography* [pdf]. Washington D.C.: acs.org, 2015 [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <https://www.acs.org/content/dam/acsorg/education/whatischemistry/land-marks/landinstantphotography/edwin-land-polaroid-booklet.pdf>
- [3] *Wikipedia.org: Instant film* [online]. Wikipedie, 2018 [cit. 2018-03-16].
Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Instant_film
- [4] TAUSK, Petr. *Okamžitá fotografie: súčasnosť-možnosti-perspektivy*. Bratislava: Osveta, 1977 [cit. 2018-04-02]
- [5] BONANOS, Christopher. *Instant: the story of Polaroid*. New York: Princeton Architectural Press, 2012. ISBN 16-168-9085-1 [cit. 2018-04-02]
- [6] SKELTON, Jim. *Jim's Polaroid Collection: How film works* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://polaroids.theskeltons.org/film3.htm>
- [7] CAP, Michal. *Konec éry filmů peel-apart?* [online]. Praha: Polagraph, 2016 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <https://www.polagraph.cz/blog/2016/04/26/konec-ery-peel-apart-filmu/>
- [8] *New 55, Supersence: HANDMADE INSTANT PHOTOGRAPHY* [online]. New 55, 2016 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://new55.supersense.com>
- [9] CAP, Michal. *Polaroid na velký formát?* [online]. afop.cz [cit. 2018-03-24].
Dostupné z: <http://afop.cz/blog/afop/polaroid-velky-format/>
- [10] *Polaroid Originals* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://eu.polaroidoriginals.com/pages/about-us>
- [11] *Wikipedia.com: Polaroid Originals* [online]. 2018 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Polaroid_Originals
- [12] KING, Fatty. Ryan McGinley Polaroid Originals celebrate new originals gallery [online]. 2017 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://fashionmaniac.com/ryan-mcginley-polaroid-originals-celebrate-new-originals-gallery/>
- [13] BŘEZINA, Petr. *Fujifilm Instax – novodobý polaroid?* [online]. 2014 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <https://digiarena.e15.cz/fujifilm-instax--novodoby-polaroid-test>
- [14] MARRASH, Mat. *Large Format News - New 55 Update* [online]. 2017 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z:

- <https://filmphotographyproject.com/content/news/2017/06/large-format-news-new-55-update/>
- [15] *MiNT Camera* [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://mint-camera.com/en/about/>
- [16] ŽYLA, Noah. *Zakladatel společnosti MiNT Gary Ho: Nehýčkejte si nápady v sobě, přiveďte je k životu: Rozhovor* [online]. 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.polagraph.cz/blog/2018/03/20/zakladatel-spolecnosti-mint-gary-nehyckejte-si-napady-sobe-privedte-k-zivotu/>
- [17] THE MIJONJU SHOW. *Rangefinder INSTAX WIDE?! PROTOTYPE RF70*. Youtube [video]. 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=EW4KBniSLg4>
- [18] Pryme Edition: About [online]. 2017 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://prymeeditions.com/about/>
- [19] Polagraph Magazin [online]. 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.polagraph.cz/magazin/>
- [20] Polaroid of the day [online]. 2017 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://polaroidoftheday.com/about/>
- [21] Shots Magazine [online]. 2018 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <https://shotsmag.com/pages/about>
- [22] POLAROID ORIGINALS. *Here are 6 Challenges to Help You Win at Polaroid Week* [online]. 2017 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <https://magazine.polaroidoriginals.com/here-are-6-challenges-to-help-you-win-at-polaroid-week/>
- [23] NEPTUNE. *Instant Surf: Matt Smith* [online]. 2018 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: <https://backwa.sh/stories/instant-surf>
- [24] SMITH, Mathew. *Instant Surf: Matt Smith* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.instantsurf.co.uk>
- [25] CARO, ANDRÉS AGUILAR. *Ioana TĂUT* [online]. 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://polaroidoftheday.com/ioana-taut/>
- [26] TĂUT, Ioana. *Instant Stage* [online]. 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.ioanataut.com/pages/work/work-instant-stage.html>
- [27] SOTO, Emily. *The Importance Of Polaroid - Why I Still Love To Shoot With Instant Film* [online]. 2014 [cit. 2018-04-09]. Dostupné z: https://www.huffingtonpost.com/emily-soto/the-importance-of-polaroi_1_b_6120662.html
- [28] RINDY, Adam. *Polaroid* [online]. 2018 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <http://adamrindy.com/polaroid>

- [29] STEIN, Daniel. *Polaroid* [online]. 2018 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <https://djsphotovideo.com/polaroid/>
- [30] CADE, Dj. *Capturing Beautiful Photos of the Milky Way... with a Polaroid SX-70: Daniela Stein* [online]. 2017 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <https://petapixel.com/2017/01/13/capturing-beautiful-photos-milky-way-polaroid-sx-70/>
- [31] STEANRS, Phillip. *Projects* [online]. 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <https://phillipstearns.wordpress.com>
- [32] BURGETT, Gannon. *Photographer Oliver Blohm Processes His Polaroid Portraits Using a Microwave* [online]. 2014 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <https://petapixel.com/2014/05/08/photographer-oliver-blohm-processes-polaroid-portraits-using-microwave/>
- [33] MCGINLEY, Rayn. *The Kids Were Alright 98'–03'* [online]. 2018 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <http://ryanmcginley.com/the-kids-were-alright-19982003/1gbhp9rk6qslhmewkyonbjkaao56tf>
- [34] BEYER, Julie. *Polaroid* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://julia-beyer.jimdo.com/published/>
- [35] *Polaroid moments: the art of instant images – in pictures: Polaroid* [online]. 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/artanddesign/gallery/2016/oct/29/polaroid-moments-the-art-of-instant-images-in-pictures>
- [36] BONANOS, Christopher. *Before Sexting, There Was Polaroid* [online]. 2012 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2012/10/before-sexting-there-was-polaroid/263082/>
- [37] *Maurizio Galimberti: Wikipedia* [online]. 2018 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: https://it.wikipedia.org/wiki/Maurizio_Galimberti
- [38] LINDBERG, Aaron. *Polaroid Mosaics By Maurizio Galimberti: Portraits* [online]. 2013 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://fstoppers.com/portraits/polaroid-mosaics-maurizio-galimberti-3640>
- [39] *Maurizio Galimberti and the Polaroid Mosaics* [online]. 2018 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.lomography.com/magazine/96281-maurizio-galimberti-and-the-polaroid-mosaics>
- [40] GALIMBERTI, Maurizio. *Maurizio Galimberti Curriculum* [online]. 2018 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://www.mauriziogalimberti.it/?page_id=2
- [41] *Nobujoši Araki: Wikipedia* [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nobujoši_Araki
- [42] ARAKI, Nobuyoshi. *Profile* [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.arakinobuyoshi.com/profile/>

- [43] Nobuyoshi Araki's Polaroids [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://aperture.org/blog/nobuyoshi-arakis-polaroids/>
- [44] KARLÍKOVÁ, Andrea. *Intimní deník Nobuyoshi Arakiho* [online]. 2012 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://digiarena.e15.cz/intimni-denik-nobuyoshi-arakiho>
- [45] MILLER, Andrew. *Infromation* [online]. 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://andrewmillar.tictail.com>
- [46] IMPOSSIBLE PROJECT. *Impossible 8x8 Interviews: Andrew Millar: Youtube* [video]. 2015 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=6Z-VuCDTqVg>
- [47] WALLIN, Dan Isaac. *About* [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://www.danisaacwallin.com/about.php>
- [48] *About Dan Isaac Wallin* [online]. 2015 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://vis-sevasse.com/pages/about-dan-isaac-wallin>
- [49] VISSEVASSE. *Dan Isaac Wallin interview about posters at ViSSEVASSE: Youtube* [video]. 2015 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=HbGMJI5Xvno>
- [50] *Skupina f/64: Wikipedia* [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Skupina_f/64
- [51] ALDREDGE, Michelle. *THE POLAROIDS OF ANDREI TARKOVSKY : THE MYSTERY OF EVERYDAY LIFE* [online]. 2013 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://www.gwarlingo.com/2013/the-polaroids-of-andrei-tarkovsky-the-mystery-of-everyday-life/>
- [52] ČÁP, Michal. *ROZHOVOR: Oliver Blohm / Polaroid 8×10": Rozhovor* [online]. 2016 [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <https://www.polarograph.cz/blog/2016/03/08/rozhovor-oliver-blohm-polaroid-8x10/>
- [53] BLOHM, Oliver. *Contact* [online]. 2018 [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <http://www.oliverblohm.com/contact.htm>
- [54] HITCHCOCK, Barbora a Steve CRIST. *Polaroid Book*. 1. Taschen, 2008. ISBN 978-3-8365-0189-7
- [55] HITCHCOCK, Barbara, Florian KAPS a Achim HEINE. *From Polaroid to Impossible: Masterpieces of Instant Photography, The WestLicht Collection*. Hatje Cantz, 2011. ISBN 3775732217.

SEZNAM OBRAZOVÝCH ZDROJŮ

- Obr. 1 Joyce Dopkeen, 1972 [online], Getty Images, dostupné z: <http://www.technologizer.com/2011/06/08/polaroid/>
- Obr. 2 Polaroid Land Camera, Model 95, dostupné z: <http://thisdayintechhistory.com/11/28/polaroid-instant-camera-goes-on-sale/>
- Obr. 3 Průřez fotoaparátem Polaroid Land Camera s ukázkou použití roll filmu, dostupné z: <http://monicagalvan.co/polaroid-slr-680-instant-film-camera/>
- Obr. 4 Polaroid Roll Film, dostupné z: <https://www.etsystudio.com/listing/563259809/outdated-polaroid-type-47-black-and>
- Obr. 5 Chemik Howard Rogers (vpravo) s týmem při vývoji filmu Polacolor, dostupné z: <https://www.acs.org/content/dam/acsorg/education/whatischemistry/landmarks/landinstantphotography/edwin-land-polaroid-booklet.pdf>
- Obr. 6 Edwin H. Land při prezentaci Polacolor a fotoaparátu Land camera Automatic 100, dostupné z: <http://the60sat50.blogspot.cz/2013/01/february-1963-polacolor.html>
- Obr. 7 Polaroid SX-70, dostupné z: https://www.bhphotovideo.com/c/product/1358118-REG/impossible_004695_polaroid_sx_70_camera_silver_brown.html
- Obr. 8 Fotoaparáty Polaroid 1000, 2000 a 600, dostupné z: <http://www.homobot.cz/cs/>
- Obr. 9 Polaroid SPECTRA a původní film vs. Nový, dostupné z: http://camerapediawikia.com/wiki/Polaroid_Spectra
- Obr. 10 Polaroid Land Camera 100 a ukázka použití Peel-Apart filmu, dostupné z: <http://www.homobot.cz/cs/>
- Obr. 11 Porovnání Polaroidu 600SE a Mamiye, dostupné u: <https://marosticafotografia1979.forumfree.it/?t=65064792>
- Obr. 12 Vyvolávací procesor pro fotoaparáty 8x10 palců, dostupné z: <http://www.catlabs.info/product/polaroid-8x10-processor-with-81-05-holder-and-power-cord-complete-system-tested>
- Obr. 13 Fotoaparát 20x24 palců s průřezem zadní stěny s vyvolávacím mechanismem, dostupné z: http://www.20x24studio.com/?page_id=1653
- Obr. 14 Jan Hnízdo s fotoaparátem 24x20 palců, 2011 Vídeň, dostupné z: <https://www.artlistings.com/Magazine/Legendary-Polaroid-Collection-from-Ansel-Adams-to-Andy-Warhol-on-Display-in-Vienna-71483>
- Obr. 15 Ukázka filmu 8x10 od firmy Polaroid Original, fotograf Frederic Vinolas, 2017, dostupné z: <https://eu.polaroidoriginals.com/products/color-instant-film-for-8x10>
- Obr. 16 Zakládající členové The Impossible Project. Zleva: Marwan Saba, Dr. Florian Kaps, Andre Bosman. Dostupné z: https://people.southwestern.edu/~bednarb/su_netWorks/projects/hernandez/impossible.html

- Obr 17 Ukázka současné produkce a grafického sjednocení typu filmu s fotoaparátem firmy Polaroid Originals. Dostupné z <https://www.oehling.cz/polaroid-originals-600-pro-fotoaparát-600-8-fotografii-barevne>
- Obr. 18 Impossible Instant Lab. Dostupné z: <https://www.thinkgeek.com/product/180a/>
- Obr. 19 Impossible fotoaparát I-1. Dostupné z: <https://www.freestylephoto.biz/19001-Impossible-I-1-Instant-Camera>
- Obr. 20 Původní Polaroid 1000 Land Camera (vlevo). Dostupné z: <https://www.kaufberater.io/p/polaroid-land-camera-1000-sofortbildkamera/>
- Obr. 21 Nový Polaroid One Step 2. Dostupné z: https://www.mrporter.com/en-us/mens/polaroid_originals/onestep-2-i-type-analogue-instant-camera/1031709
- Obr. 22 Ryana McGinleye (nahore) a 5 tváří New Originals, 2017 (vlevo). Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/polaroidoriginals/photos/?tab=album&album_id=1445561952208478
- Obr. 23 Limitovaná edice zinu „New Originals“, 2017 (vpravo). Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/polaroidoriginals/photos/?tab=album&album_id=1445561952208478
- Obr. 24 Způsob instalace v Chesterfield Gallery NYC, 2017. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/polaroidoriginals/photos/?tab=album&album_id=1445561952208478
- Obr. 25 Spektrum nabídky fotoaparátů od firmy Fuji Film. Dostupné z: <https://www.uniquephoto.com/fujifilm-instax>
- Obr. 26 Ukázka fotoaparátu Instax Square SQ10. Dostupné z: https://www.bhphoto-video.com/c/product/1333634-REG/fujifilm_600018496_instax_square_sq10_camera.html
- Obr. 27 Bob Lab, zakladatel společnosti New55. Dostupné z: <https://1.bp.blogspot.com/-BZWVAlp7cQ/V81mPOAoOII/AAAAAAAAADWA/hAqrFRJVE24AmJ1LS1liQy4a9EsPVi3zACLcB/s1600/BobLab.jpg>
- Obr. 28 Ukázka filmu New55. Dostupné z: <https://new55-film.myshopify.com/products/new55-pn>
- Obr. 29 Gary Ho, zakladatel společnosti MiNT, 2015. Dostupné z: https://resource01.ulifestyle.com.hk/res/v3/image/content/1740000/1743137/20170329_15036_12_600.jpg
- Obr. 30 Ukázka MiNT Flash Bar. Dostupné z: <https://www.thinkgeek.com/product/hrvs/>
- Obr. 31 Ukázka Time Machine SLR670m na fotoaparáty SX-70. Dostupné z: <https://mint-camera.com/image/670/overview/Time-machine-SLR670m-control-shutter-speed-of-SX70.png>
- Obr. 32 Ukázka Polaroidu SX-70 spolu s SLR680. Dostupné z: <https://eu.polaroidoriginals.com/products/mint-slr670-s>

- Obr. 33 Ukázka fotoaparátu InstantFlex. Dostupné z: <https://www.amazon.com/InstantFlex-TL70-2-0-Instant-Camera/dp/B018FQ53XE>
- Obr. 34 Ukázka fotoaparátu InstantKon RF70. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BgP4K6xg7Vj/?taken-by=gary228ho>
- Obr. 35 Fotoaparát Instax Wide 300 s konverzí fotoaparátu s kvalitnější skleněnou optikou. Dostupné z: <https://www.rangefinderforum.com/forums/showthread.php?t=156864>
- Obr. 36 Sada pro konverzi Polaroidu 600SE. Dostupné z: <https://i.pinimg.com/736x/72/a3/41/72a3419a4f7e72fff1b4474c6a68d82d--instax-film-cameras.jpg>
- Obr. 37 Ukázka online magazínu Polaroid Originals. Dostupné z: <https://magazine.polaroidoriginals.com>
- Obr. 38 Ukázka magazínu Pryme Edition s článkem o autorovi. Dostupné z: <http://prymeeditions.com/blog/photographer-oleksandr-tymkanychs-series-fantasyland>
- Obr. 39 Obálka výročního katalogu Pryme Edition 2017. Dostupné z: <http://prymeeditions.com/shop/pryme-editions-2017-annual-journal>
- Obr. 40 Ukázka online magazínu Polagraph. Dostupné z: <https://www.polagraph.cz/magazin/>
- Obr. 41 Ukázka online magazínu Polaroid of the day. Dostupné z: <http://polaroidoftheday.com>
- Obr. 42 Ukázka magazínu Shots. Dostupné z: <https://shotsmag.com>
- Obr. 43 Ukázka prezentace instantní fotografie na Instagramu. Dostupné z: <https://www.instagram.com/explore/tags/polaroid/>
- Obr. 44 SMITH Matt, Oxwich Bay. Dostupné z: <http://www.instantsurf.co.uk/surfing>
- Obr. 45 SMITH Matt, Durdle Door, Dorset. Dostupné z: <http://www.instant-surf.co.uk/surfing>
- Obr. 46 SMITH Matt, Fall Bay, Wales. Dostupné z: <http://www.instant-surf.co.uk/surfing>
- Obr. 47 SMITH Matt, Fotografie na přebal výročního katalogu Pryme Edition 2017, Matt Smith, Perranporth, Cornwall. Dostupné z: <http://www.instant-surf.co.uk/surfing>
- Obr. 48 TAUT Ioana, John Scofield, Instant Stage 2017. Dostupné z: <https://www.ioanataut.com/pages/work/work-instant-stage.html>
- Obr. 49 TAUT Ioana, Per Oddvar Johansen, Instant Stage 2017. Dostupné z: <https://www.ioanataut.com/pages/work/work-instant-stage.html>
- Obr. 50 TAUT Ioana, Enrico Rava, Instant Stage 2017. Dostupné z: <https://www.ioanataut.com/pages/work/work-instant-stage.html>

- Obr. 51 TAUT Ioana, Ukázka Zinu ze série Instant Stage, Dostupné z: <https://www.kickstarter.com/projects/876826993/instant-stage>
- Obr. 52 TAUT Ioana, Pohlednice ze série Instand Stage. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BhmdlwtD1E0/?taken-by=tautuniques>
- Obr. 53/54 SOTO Emily, Fotografie Emily Soto s neznámými modelkami, 2014–2016. Dostupné z: https://www.huffingtonpost.com/emily-soto/the-importance-of-polaroi_1_b_6120662.html
- Obr. 55/56/57 RINDY Adam, Ukázka módní fotografie Adama Rindyho, 2016–2018, neznámý model. Dostupné z: <http://adamrindy.com/polaroid>
- Obr. 58 STEIN Daniel, Ukázka tvorby Daniela Steina, 2017. Dostupné z: <https://petapixel.com/2017/01/13/capturing-beautiful-photos-milky-way-polaroid-sx-70/>
- Obr. 59 STEARNS Philip, Ukázka ze souboru Philipa Stearnse používající barevný film, test001a test002, 2013. Dostupné z: <https://phillipstearns.wordpress.com/retinal-pigment-epithelium-and-other-vision-technologies-real-or-otherwise-imagined/>
- Obr. 60 STEARNS Philip, Ukázka ze souboru Philipa Stearnse používající černobílý film, test001 a test003, 2014. Dostupné z: <https://phillipstearns.wordpress.com/retinal-pigment-epithelium-and-other-vision-technologies-real-or-otherwise-imagined/>
- Obr. 61 BLOHM Oliver, Portréty Olivera Blohma vzniklé působením mikrovlnného záření, model neznámý, 2014. Dostupné z: <https://petapixel.com/2014/05/08/photographer-oliver-blohm-processes-polaroid-portraits-using-microwave/>
- Obr. 62 MCGINLEY Ryan, Autoportréty, 1993–2003. Dostupné z: <http://ryanmcginley.com/the-kids-were-alright-19982003/1gbhp9rk6qslhmewkyonbjk-aa056tf>
- Obr. 63 MCGINLEY Ryan, Ukázka ze souboru The Kids Were Alright, 1993–2003. Dostupné z: <http://ryanmcginley.com/the-kids-were-alright-19982003/1gbhp9rk6qslhmewkyonbjk-aa056tf>
- Obr. 64/65/66 BEYER Julia, Grand Canyon National Park; Mono Lake South Tufa; Joshua Tree National Park, 2016. Dostupné z: <https://juliabeyer.jimdo.com/published/>
- Obr. 67 BEECROFT Vanessa, Kim Kardashian, 2018. Dostupné z: <https://www.instagram.com/kkwfragrance/>
- Obr. 68 Anonymní fotografie, autor i modelky neznámé. Dostupné z: <http://transversealchemy.com/2011/04/polaroid-amateur.html>
- Obr. 69 Ukázka kalendáře Photodarium Private 2018. Dostupné z: https://www.analogue.cz/?attachment_id=14488
- Obr. 70 Anton Giulio a Arturo Bragaglia, Poly-physiognomický portrét Umberta Boccioni 1911-12. Milan, soukromá sbírka. Dostupné z: <http://www.fermoeditore.it/en/blog-en/bragaglia-and-boccioni-scuffle-futurist-photography/>

- Obr. 71 Anton Giulio Bragaglia, fotodynamický portrét ženy, 1924. Dostupné z: <http://www.fermoeditore.it/wp-content/uploads/>
- Obr. 72 Arturo Bragaglia, model nezámy, 1920/33. Dostupné z: <https://i.pining.com/originals/38/24/0e/38240e1a8bef0b6f8199af249de3bf3f.jpg>
- Obr. 73 Maurizio Galimberti, Cathrin Zeta Jones, 2003. Dostupné z: <https://cdn.fstoppers.com/wp-content/uploads/2013/03/maurizio-galimberti-5.jpeg>
- Obr. 74 David Hockney, Bazén v Los Angeles, s polaroidy Davida Stoltze & Iana Falconera, 1978.. Dostupné z: <https://www.gettyimages.co.uk/detail/news-photo/british-painter-draughtsman-printmaker-stage-designer-and-news-photo/525099874#british-painter-draughtsman-printmaker-stage-designer-and-david-in-picture-id525099874>
- Obr. 75 David Hockey, Gregory plave, Los Angeles, 1982. Dostupné z: http://www.micamera.com/wp-content/uploads/2015/08/Camera-works_Cover.jpg
- Obr. 76 Maurizio Galimberti, série Metacittafisica 2005. Dostupné z: <http://lacameradichiarablog.tiscali.it/files/2010/12/>
- Obr. 77 Maurizio Galimberti. Dostupné z: <https://i.ytimg.com/vi/OBcI-bZkQ0gw/maxresdefault.jpg>
- Obr. 78 Obálka časopisu Time Magazine, foto: Maurizio Galimberti, Johnny Depp, 2003. Dostupné z: <http://wide.piaggiogroup.com/en/articles/people/maurizio-galimberti-and-his-johnny-depp-vespa/foto2.jpg>
- Obr. 79 Maurizio Galimberti, Ukázka série Without story (Bez příběhu), 2018. Dostupné z: https://www.instagram.com/mauriziogalimberti_artist_fuji/
- Obr. 80 Araki Nobuyoshi, Sbírka Sentimental Journey, 1971. Dostupné z: <https://tipi-bookshop.be/shop/sentimental-journey-nobuyoshi-araki/>
- Obr. 81 Araki Nobuyoshi, Sbírka Winter Journey, 1991. Dostupné z: <http://timemachinemag.com/book-reviews/sentimental-journey/attachment/988/>
- Obr. 82 Araki Nobuyoshi, Ukázka bondáží, modelky neznámé. Dostupné z: <https://assets.catawiki.nl/assets/2015/12/14/5/9/0/590d2e22-a25b-11e5-876f-073ddcfc13e3.jpg>
- Obr. 83 Araki Nobuyoshi, Ukázka ze série „Untitled“. Dostupné z: https://images.artnet.com/aoa_lot_images/80410/nobuyoshi-araki-untitled-series-of-3-polaroid-photographs-sky-photographs-polaroid-zoom-2_411_500.png?96f7cc6dc8cf4e498905d7cc3c444eac
- Obr. 84 Araki Nobuyoshi, Květina, Tokyo 1940. Dostupné z: <http://www.artslife.com/2015/03/11/araki-e-galimberti-maestri-della-polaroid-in-asta-da-meeting-art/>
- Obr. 85 Araki Nobuyoshi, Ukázka koláží. Dostupné z: <https://aperture.org/blog/nobuyoshi-arakis-polaroids/>
- Obr. 86 Araki Nobuyoshi, Lady Gaga focení pro Vogue Japonsko. Dostupné z: http://ladygaga.wikia.com/wiki/File:Nobuyoshi_Araki_Polaroid_7.jpg

- Obr. 87 Araki Nobuyoshi, Polaroid, 1990. Dostupné z: <https://www.artsy.net/artwork/nobuyoshi-araki-polaroid-1>
- Obr. 88 Millar Andrew, Ukázka portrétů a snových kompozic. Dostupné z: <http://curiousdukegallery.com/uploads/9711e6-fozen-by-the-sunlight.jpeg>
- Obr. 89 Millar Andrew, Ukázka portrétu A. Millara vedle díla Gustava Klimta. Dostupné z: <http://curiousdukegallery.com/uploads/223c00-lost-and-found-.jpg>
- Obr. 90 Gustav Klimt, Portrét Adele Bloch, 1903/07. Dostupné z: <http://www.artisoo.com/images/oil-painting-335/ARTS335160.jpg>
- Obr. 91 Millar Andrew, Ukázka fotografií využívající motiv lebky, neznámý model, 2014/18. Dostupné z: <http://curiousdukegallery.com/uploads/d95eaf-fractured-edition-of-50.jpg>
- Obr. 92 Millar Andrew, Ukázka portrétu A. Millara. Dostupné z: <http://curiousdukegallery.com/uploads/7b5b3e-the-flowers-whirl-away-2.jpg>
- Obr. 93 Araki Nobuyoshi, Ukázka koláže N. Araki. Dostupné z: <https://aperture.org/blog/nobuyoshi-arakis-polaroids/>
- Obr. 94 Postup a vybavení při vytváření fotografií D. I. Wallina. Dostupné z: <https://www.instagram.com/danisaacwallin/>
- Obr. 95 Wallin Dan Isac, Fotografie krajiny na exspirovaný materiál. Dostupné z: <http://www.danisaacwallin.com/woolgather.php/>
- Obr. 96 Ansel Adams, Canyon de Chelly, Národní památka, Arizóna , 1942. Dostupné z: <https://20x200.com/products/canyon-de-chelly>
- Obr. 97 Wallin Dan Isac, Fotografie od D. I. Wallina. Dostupné z: <http://www.danisaacwallin.com/woolgather.php>
- Obr. 98 Wallin Dan Isac, Ukázka černobílé fotografie D. I. Wallina. Dostupné z: <http://www.danisaacwallin.com/woolgather.php>
- Obr. 99 Andrej Tarkovský, fotografie krajiny. Dostupné z: <http://iconology.archive/boy-and-his-dog-andrei-tarkovsky/1236>
- Obr. 100 Wallin Dan Isac, fotografie krajiny. Dostupné z: <http://www.danisaacwallin.com/woolgather.php>
- Obr. 101 Wallin Dan Isac, fotografie krajiny. Dostupné z: <http://www.danisaacwallin.com/woolgather.php>
- Obr. 102 Blohm Oliver, Ukázka portrétů Olivera Blohma ve čtvercovém formátu. Dostupné z: <http://www.oliverblohm.com/index.htm>
- Obr. 103 Blohm Oliver, Ukázka barevných portrétů Olivera Blohma. Dostupné z: <http://www.oliverblohm.com/index.htm>
- Obr. 104 Blohm Oliver, Ukázka černobílých portrétů Olivera Blohma. Dostupné z: <http://www.oliverblohm.com/index.htm>